ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

របាយការណ៍
ស្តីពី
លទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកាឆមាសទី ១ និងការវាយតម្លៃលើការអនុវត្ត ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥

១- សេចក្តីផ្តើម

ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥ (ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥) ត្រូវបានអនុវត្តអស់រយៈពេលជាង ៦ ខែ នៃឆ្នាំ ២០២៥ ដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលសំខាន់ៗដែលជាអាទិភាពគោលនយោបាយសំខាន់ៗ និងវិធានការគន្លឹះនានា ដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់ ពីដើមនីតិកាលទី ៧ នៃរដ្ឋសភា ក្នុងគោលដៅឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពរ, សេចក្តីត្រូវការ និងការរំពឹងទុករបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ដែលកំពុងរស់នៅក្រោមម្លប់នៃសុខសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍ។ ដូចនេះ, អនុលោមតាមមាត្រា ៤៨ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងដើម្បីជាមូលដ្ឋានព័ត៌មានដែលមានបច្ចុប្បន្នភាព និងច្បាស់លាស់ សម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលបន្តដឹកនាំវិស័យសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានរៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ពាក់កណ្តាលឆ្នាំនាពេលនេះ តាមការកំណត់នៃច្បាប់ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដោយពិនិត្យ និងវាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងលទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកាក្នុងឆមាសទី ១ *(ដោយផ្អែកលើតួលេខថវិកា ទាំងផ្នែកចំណូល និងផ្នែកចំណាយ គិតត្រឹមថ្ងៃទី ១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២៥)* ព្រមទាំងការវាយតម្លៃអំពីការអនុវត្តថវិការហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០២៥ ដោយកំណត់នូវបញ្ហាប្រឈម និងដាក់ចេញនូវចំណាត់ការ ព្រមទាំងការស្នើឡើងនូវវិធានការផ្សេងៗ ដើម្បីធានាឱ្យការអនុវត្តច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ទទួលបានជោគជ័យ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

២- ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥

២.១- អាទិភាពគោលនយោបាយ

ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥ ត្រូវបានរៀបចំ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់និរន្តរភាពនៃកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ ជាពិសេសការអនុវត្តអាទិភាពគោលនយោបាយសំខាន់ៗ និងវិធានការកែទម្រង់គន្លឹះ និងជាក់ស្តែងនានា ដែលត្រូវបន្តអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបរិការណ៍ថ្មីរបស់កម្ពុជាទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌផ្ទៃក្នុងប្រទេស ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ និងពិភពលោក ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានជាអតិបរមានូវ **គោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទាំង ៥** ដូចមានចែងក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី ១** ដើម្បីកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះឆ្ពោះទៅសម្រេច **ចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ ២០៥០** ដែលជា **របៀបវារៈ**

ផ្លូវលេខ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
St.92, Sangkat Wat Phnom, Khan Daun Penh, Phnom Penh, CAMBODIA
mef.gov.kh
t.me/mefcambodia
ទូរស័ព្ទ: (+៨៥៥)២៣ ៨៩០ ៦៦៦
Phone: (+855) 23 890 666
info@mef.gov.kh
mef.cabinet@mef.gov.kh

គោលនយោបាយសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច នៃ **កម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី ៧ នៃរដ្ឋសភា** ដោយក្នុងនោះ **មនុស្ស** ត្រូវបានបន្តកំណត់ជាអាទិភាពគន្លឹះទី ១ ហើយ **ផ្លូវ ទឹក ភ្លើង** និង **បច្ចេកវិទ្យា** ជាអាទិភាពគន្លឹះបន្តបន្ទាប់តាមលំដាប់ និងមានលក្ខណៈប្រទាក់ក្រឡាគ្នា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងទិសដៅនៃការអភិវឌ្ឍកម្ពុជាក្នុងដំណាក់កាលថ្មីខាងមុខ។ ទន្ទឹមនេះ, ថវិកាឆ្នាំ ២០២៥ ក៏ត្រូវបានរៀបចំឡើង ក្នុងគោលដៅគាំទ្រដល់ការបន្តអនុវត្តកម្មវិធីគោលនយោបាយ**អាទិភាពទាំង ៦** ព្រមទាំង**វិធានការគន្លឹះទាំង ៥** សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាអាទិភាពមួយចំនួនដែលត្រូវបានដាក់ចេញដោយរាជរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គលើកដំបូងនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នីតិកាលទី ៧ នៃរដ្ឋសភា។

ដូចមានចែងក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី ១**, ជាទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយ, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាន និងកំពុងអនុវត្តការកែទម្រង់ជារចនាសម្ព័ន្ធ និងជាប្រព័ន្ធ ព្រមទាំងពង្រឹងការកសាងភាពធន់នៃសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ឱ្យកាន់តែរឹងមាំ និងមានភាពឆ្លើយតបខ្ពស់ ដោយផ្តោតលើការអនុវត្ត**អាទិភាពចំនួន ៦** រួមមាន៖

ទី១- ការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្ស ដោយផ្តោតលើ : ការពង្រឹងគុណភាពវិស័យអប់រំ កីឡា វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស ការលើកកម្ពស់សុខភាព និងសុខុមាលភាពប្រជាជន ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម និងប្រព័ន្ធស្បៀង និងការពង្រឹងភាពជាពលរដ្ឋ ក្នុងសង្គម ដែលមានអារ្យធម៌ខ្ពស់ ប្រកបដោយសីលធម៌ សមធម៌ និងបរិយាបន្ន។

ទី២- ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង ដោយផ្តោតលើ : ការអភិវឌ្ឍវិស័យគន្លឹះ និងប្រភពថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យដឹកជញ្ជូន និងឡូជីស្ទិក វិស័យថាមពល វិស័យទឹកស្អាត និងវិស័យឌីជីថល ការកែលម្អបរិយាកាស ធុរកិច្ច និងការវិនិយោគ ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនិងភាពទាក់ទាញនៃតំបន់សេដ្ឋកិច្ច ពិសេសរួមបញ្ចូលនូវសួនឧស្សាហកម្ម សួនកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងស្រុក និងការធ្វើនវានុវត្តន៍យន្តការហិរញ្ញប្បទាន និងផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គាំទ្រដល់ការវិនិយោគ។

ទី៣- ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និងការងារ ដោយផ្តោតលើ : ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារការងារ ការលើកស្ទួយសហគ្រាសមីក្រូធុនតូច និងមធ្យម ធុរកិច្ចថ្មី សហគ្រិនភាពថ្មី និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ការពង្រឹងភាពជាដៃគូវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង និងការពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ និងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។

ទី៤- ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយភាពធន់ ចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ដោយផ្តោតលើ : ការធ្វើបរមូបនីយកម្មផលលាភប្រជាសាស្ត្រ ការពង្រឹងភាពធន់ប្រជាសាស្ត្រ និងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងទេសចរណ៍ប្រកបដោយចីរភាព ការលើកស្ទួយកសិកម្ម និងការអភិវឌ្ឍជនបទ ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងការធ្វើទំនើបកម្មនគរូបនីយកម្ម និងការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និងការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចបៃតង។

ទី៥- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថល ដោយផ្តោតលើ : ការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និងពលរដ្ឋឌីជីថល ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ធុរកិច្ចឌីជីថល ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងប្រព័ន្ធ

នវានុវត្តន៍ឌីជីថល ការកសាង និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល ការកសាងភាពជឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធឌីជីថល និងការអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

ទី៦- ការបន្តពង្រឹងរដ្ឋបាលសាធារណៈ តាមរយៈការបន្តកែទម្រង់ស្ថាប័នរដ្ឋ ដោយផ្តោតលើការពង្រឹងសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តការងារ ការសម្រិតសម្រាំងមន្ត្រីមានសមត្ថភាពខ្ពស់ និងគុណវុឌ្ឍិល្អ ឱ្យទទួលខុសត្រូវការងារសំខាន់ៗ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់ការទទួលខុសត្រូវ និងភាពជាម្ចាស់ការរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដើម្បីឈានទៅសម្រេចបានរដ្ឋបាលសាធារណៈ ដែលស្អាតស្អំ ឆ្លាតវៃ និងមានសមត្ថភាពខ្ពស់។

២.២- ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានដាក់ចេញ

ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៥ ដែលត្រូវបានវាយតម្លៃ និងព្យាករនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០២៤ ដោយបានកំណត់នូវសូចនាករសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ ២០២៥ គឺស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៦,៣% ដែលធ្វើឱ្យផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផ.ស.ស.) ថ្លៃបច្ចុប្បន្ន ស្ថិតក្នុងរង្វង់ ២០៩ ១៦៣ ប៊ីលានរៀល ឬសមមូលនឹងប្រមាណ ៥១ ៣៩៨ លានដុល្លារអាម៉េរិក ស្របពេលដែល ផ.ស.ស. សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងកើនដល់ ២ ៩២៤ ដុល្លារអាម៉េរិក;
- អតិផរណានឹងត្រូវរក្សាឱ្យស្ថិតក្នុងរង្វង់ ២,៥%;
- អត្រាប្តូរប្រាក់រៀល-ដុល្លារអាម៉េរិកនឹងត្រូវរក្សាឱ្យស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៤ ០៦៩ រៀល ក្នុង ១ ដុល្លារអាម៉េរិក;
- ឱនភាពគណនីចរន្ត (រួមបញ្ចូលបង្វែរ) ត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណថានឹងរួមតូចក្នុងរង្វង់ -២,៦% នៃ ផ.ស.ស. ដោយសារការរំពឹងទុកពីការរក្សាបាននូវសមតុល្យពាណិជ្ជកម្ម ស្របពេលដែលចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ក៏នៅបន្តមាននិន្នាការល្អ។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុសូមគូសបញ្ជាក់ថា អាទិភាពគោលនយោបាយ, ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងក្របខ័ណ្ឌថវិកា ដែលបានដាក់ចេញក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ គឺបានគិតគូរនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០២៤ ក្នុងពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រកាន់យកនូវជំហាននៃការបន្តអនុវត្ត **«ជំហរគោលនយោបាយពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពថវិកាជាជំហាន»** នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈក្នុងរយៈពេលមធ្យម តាមរយៈការចាប់ផ្តើមកសាងទ្រនាប់ថវិកាឡើងវិញ បន្ទាប់ពីបានអនុវត្តគោលនយោបាយវិត្ថារកម្មចំណាយក្នុងការអនុវត្តវិធានការអន្តរាគមន៍សង្គម សេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ ២០២០-២០២៣ ទប់ទល់នឹងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩។

២.៣- ក្របខ័ណ្ឌថវិកាឆ្នាំ ២០២៥

ក្នុងគោលបំណងដើម្បីសម្រេចបានតាមគោលដៅខាងអាទិភាពគោលនយោបាយ និងគោលដៅខាងផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច, តាមការព្យាករណ៍នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០២៤, ដូចបានគូសបញ្ជាក់ខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌថវិកាឆ្នាំ ២០២៥ ដូចខាងក្រោម៖

តារាងទី ១៖ តារាងតុល្យភាពថវិការដ្ឋ (ច្បាប់ឆ្នាំ ២០២៥)					
សូចនាករ	២០២៣	២០២៤		២០២៥	
	អនុវត្ត	ច្បាប់	អនុវត្ត	ច្បាប់	
ផសស (លានរៀល)	១៧៧ ៣៥១ ៤៧១	១៩១ ៨៦២ ៣៩៩		២០៩ ១៦៣ ៣៤៤ (*)	២០៥ ៧៧៩ ៦០១ (**)
I. សរុបចំណូលថវិការដ្ឋ (%ផសស)	១៩,៨៤%	១៦,៩៤%	១៥,០០%	១៥,១១%	១៥,៣៦%
ចំណូលក្នុងប្រទេស (%ផសស)	១៥,៤៨%	១៦,៥៨%	១៤,៨៣%	១៤,៨១%	១៥,០៥%
- ចំណូលចរន្ត (%ផសស)	១៥,២៤%	*១៦,៣២%*	*១៤,៥៨%*	១៤,៥៣%	១៤,៧៧%
II. ចំណាយសរុបថវិការដ្ឋ (%ផសស)	២១,០៩%	១៩,៣៤%	១៧,៤៦%	១៨,១៤%	១៨,៤៤%
- ចំណាយចរន្ត (%ផសស)	១៣,០០%	*១៣,៤៩%*	*១២,២៨%*	១២,៤៦%	១២,៦៦%
អតិរេកចរន្ត (%ផសស)	២,២៥%	២,៨៣%	២,៣០%	២,០៧%	២,១១%
III. ឱនភាពសរុប (%ផសស)	-៥,៦១%	-២,៤០%	-២,៤៦%	-៣,០៤%	-៣,០៩%
IV. តម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន		៣,៥០%	៣,៣៨%	៤,២០%	៤,២៧%
- ឱនភាពសុរបនៃថវិកាថ្នាក់ជាតិ		២,៤០%	២,៤៦%	៣,០៤%	៣,០៩%
- ការទូទាត់ការខ្ចី		១,១០%	០,៩២%	១,១៦%	១,១៨%
V. ប្រភពហិរញ្ញប្បទាន		៣,៥០%	៣,៣៨%	៤,២០%	៤,២៧%
- ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស		៣,២៧%	៣,៤៧%	៣,៩៦%	៤,០២%
- ហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេស		០,២៣%	-០,០៩%	០,២៤%	០,២៤%

សេចក្តីបញ្ជាក់៖

- (*) ផ.ស.ស. តាមថ្លៃបច្ចុប្បន្ន ដែលបានព្យាករណ៍នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ សម្រាប់ការរៀបចំច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥

- (*) ផ.ស.ស. តាមថ្លៃបច្ចុប្បន្ន ផ្អែកលើការវាយតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ (ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២៥)*

តាមក្របខ័ណ្ឌនេះ ចំណូលសរុបថវិការដ្ឋឆ្នាំ ២០២៥ ត្រូវបានគ្រោងចំនួន ៣១ ៥៩៨ ប៊ីលានរៀល ស្មើនឹង ១៥,១១% នៃ ផ.ស.ស. ឬថយចំនួន ២,៨% ធៀបនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៤ ដោយក្នុងនោះ ចំណូលចរន្តថវិការដ្ឋ ត្រូវបានគ្រោងស្មើនឹង ១៤,៥៣% នៃ ផ.ស.ស. ឬថយចំនួន ២,៩% ធៀបនឹង ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៤។

៣- ការវាយតម្លៃស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

៣.១- ការវិវត្តនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសកល

បច្ចុប្បន្ននេះ, ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសកលនៅតែបន្តហ៊ុមព័ទ្ធដោយភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ និងមាន ការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស ត្បិតទស្សនវិស័យសកលស្ថិតក្នុងអន្តរកាលនៃពហុវិបត្តិ ដែលរួមមាន បញ្ហាភូមិសាស្ត្រ នយោបាយកាន់តែឡើងកំដៅ និងការកើនឡើងនូវគោលនយោបាយគាំពារនិយម (Protectionism) របស់ប្រទេសមហាអំណាច ជាពិសេសសង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម។ គោលនយោបាយគាំពារនិយម បាននិងកំពុង

ឈានដល់ចំណុចប្រែប្រួលមួយថ្មី ដែលកំពុងបង្កើនកំដៅបន្ថែមដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសកល និងបង្កឱ្យមានបច្ច័យអវិជ្ជមាន ដូចជាការកើននូវថ្លៃដើមទំនិញដែលស្តែងចេញពីកត្តាផ្គត់ផ្គង់ (Supply-side inflationary pressure) និងការបន្ទច់បង្អាក់ដល់ខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្ម និងការដឹកជញ្ជូន ព្រមទាំងការប៉ះពាល់ទៅដល់លំហូរពាណិជ្ជកម្មជារួម ហើយអាចនឹងឈានដល់សង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម (Trade war) ពេញទំហឹង និងសង្គ្រាមបច្ចេកវិទ្យា (Tech war) និងការបែកខ្ញែកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្ម។

ការកើនយ៉ាងឆាប់រហ័សជាងការរំពឹងទុកនៃចរន្តគាំពារនិយម (Protectionist policies) និងមូលដ្ឋានសម្មតិកម្មទាំងឡាយនៃការព្យាករសេដ្ឋកិច្ចសកលបានចល័តជាប់ជានិច្ច។ ជាក់ស្តែង, ផ្អែកតាមការវាយតម្លៃរបស់ IMF ចេញផ្សាយក្នុងខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២៥, សេដ្ឋកិច្ចសកលត្រូវបានទាញទម្លាក់មកត្រឹមអត្រាកំណើនប្រមាណ ២,៨% និង ៣,០% ក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ និងឆ្នាំ ២០២៦ ពោលគឺ ធ្លាក់ក្នុងកម្រិតប្រមាណ ០,៥ និង ០,៣ ពិន្ទុភាគរយរៀងគ្នា ពីការព្យាករក្នុងខែ មករា ឆ្នាំ ២០២៥ ដោយសារផលប៉ះពាល់ និងកម្មវិបាកនៃគោលនយោបាយគាំពារនិយម ដែលស្តែងឡើងតាមរយៈការដាក់ឱ្យអនុវត្តពន្ធគយបដិការរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក។ សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាម៉េរិក, ទោះបីជាការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកកាលពីឆ្នាំកន្លងទៅ មានចលនការល្អ, និន្នាការនេះបានចាប់ផ្តើមមានការថមថយ ពោលគឺ ចាប់ពីមុនការប្រកាសនូវពន្ធគយបដិការ ស្របពេលដែលពន្ធនេះ ក៏អាចនឹងជំរុញការហក់ឡើងវិញនៃសម្ពាធអតិផរណាផងដែរ។ ក្នុងន័យនេះ, ផលជះនៃការអនុវត្តពន្ធគយបដិការ នឹងកាន់តែផ្តល់កម្មវិបាកជាអវិជ្ជមានមួយកម្រិតថែមទៀតដល់ការប្រើប្រាស់ និងសកម្មភាពវិនិយោគ។ សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ចាយប្រាក់អឺរ៉ូ នៅបន្តមានកំណើនយឺត ដោយសារការថមថយនៃសកម្មភាពផលិតកម្ម ជាពិសេសក្នុងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ និងអ៊ីតាលី ស្របពេលដែលសម្ទុះនៃការប្រើប្រាស់នៅមានភាពទ្រឹងនៅឡើយ។ ចលនការកំណើននៃសេដ្ឋកិច្ចចិន ក៏រំពឹងថាមានសម្ទុះថមថយជាងការរំពឹងទុក ដោយសារកំណើនយឺតនៃការនាំចេញ និងការប្រើប្រាស់ ស្របពេលដែលស្ថានភាពវិនិយោគ ពិសេសក្នុងវិស័យអចលនទ្រព្យ នៅបន្តមានភាពទ្រឹង, ក្នុងខណៈដែលសេដ្ឋកិច្ចជារួម ក៏នឹងទទួលរងផលជះជាអវិជ្ជមានពីគោលនយោបាយគាំពារនិយម ពោលគឺការដំឡើងពន្ធគយ។

ចំពោះការវិវត្តថ្មីៗនៃការដាក់ពន្ធគយបដិការ, ក្រោយការចរចាពន្ធគយបដិការទ្វេភាគីជាមួយសហរដ្ឋ-អាម៉េរិក, ប្រទេសជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មមួយចំនួនទទួលបាននូវលទ្ធផលវិជ្ជមាន ពោលគឺ ទទួលបានអត្រាពន្ធគយទាបជាងមុន ក្នុងខណៈដែលប្រទេសមួយចំនួនទៀតទទួលរងនូវអត្រាគយខ្ពស់ជាមុនទៅវិញ ដែលទាំងអស់នេះបានផ្តល់នូវសញ្ញាណកាន់តែច្បាស់ជាងមុននៃនិន្នាការផ្លាស់ប្តូរទម្រង់ និងសណ្ឋានរបស់ពាណិជ្ជកម្មសកលទាំងមូល។ ការរំពឹងទុកនៃកម្មវិបាកអវិជ្ជមានបណ្តាលមកពីភាពមិនប្រាកដប្រជានេះ បានធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ និងការបត់បែនគោលនយោបាយរបស់ប្រទេសជាដៃគូពាណិជ្ជកម្ម ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងផ្នែកការទូតរបស់ប្រទេសនីមួយៗរៀងៗខ្លួន ដើម្បីបញ្ចៀសនូវកម្មវិបាកនានា ទាំងផ្ទាល់ និងប្រយោល មកលើសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី, ការបន្ធូរបន្ថយគោលនយោបាយរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុ ត្រូវបានមើលឃើញថា ជាសញ្ញាវិជ្ជមានសម្រាប់ទស្សនវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសកល, ប៉ុន្តែល្បឿននៃការបន្ធូរបន្ថយ និងព្យារសកម្ម (Calibration) វិធានការគោលនយោបាយនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងជំហានយឺត និងកម្រិតទាបជាងការរំពឹងទុក ក្នុងស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ត្បិតត្រូវថ្លឹងថ្លែងឱ្យបានល្អិតល្អន់ ជាពិសេសចំពោះហានិភ័យនៃការហក់ឡើងវិញនៃសម្ពាធអតិផរណា។

ជារួម, ទស្សនវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសកល នៅបន្តហ៊ុមព័ទ្ធដោយភាពមិនប្រកដប្រជាខ្ពស់ ដោយប្រទេសនានាលើសកលលោក ត្រូវបន្តរងនូវហានិភ័យកើតចេញពីកម្មវិបាកនៃការបន្តកើនឡើងនៃចរន្តគាំពារនិយមរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក ដែលអាចលេចចេញនូវសង្គ្រាមពាណិជ្ជកម្ម, សង្គ្រាមបច្ចេកវិទ្យា និងការហក់ឡើងវិញនៃថ្លៃទំនិញសកល, ព្រមទាំងភាពតានតឹងនៃកត្តាភូមិសាស្ត្រនយោបាយ នៅតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា។ យ៉ាងណាមិញ, ចំពោះមុខនៃស្ថានភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ និងស្មុគស្មាញនេះ ក៏មានការលេចឡើងនូវកាលានុវត្តភាពថ្មីៗ ដូចជាលទ្ធភាពក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅនៃពាណិជ្ជកម្មប្រទេសដទៃ ក្រៅពីសហរដ្ឋអាម៉េរិក គួបផ្សំជាមួយនឹងការបត់បែនគោលនយោបាយនានា តួយ៉ាងដូចជា ការបន្តបន្ធូរបន្ថយគោលនយោបាយនៃការរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុ និងការដាក់ចេញនូវកញ្ចប់អន្តរាគមន៍របស់ប្រទេសចិន ជាដើម។

៣.២- ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងឆមាសទី ១ និងការវាយតម្លៃសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៥

មុនពេលការដាក់ពន្ធគយបដិការ និងការបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងមានកំណើន ក្នុងអត្រាប្រមាណ ៦,៣% ដោយសារៈ ១). ការបន្តចលនការរឹងមាំនៃវិស័យបម្រើដល់ការនាំចេញ ពោលទាំងវិស័យកម្មន្តសាលកាត់ដេរ និងមិនមែនកាត់ដេរ, ២). វិស័យទេសចរណ៍នៅបន្តនិន្នាការកើនឡើង, និង ៣). វិស័យកសិកម្មក៏នៅបន្តរក្សាបានស្ថិរភាពនៃកំណើន។ យ៉ាងណាមិញ ក្នុងអំឡុងខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២៥ កន្លងទៅ, ការវាយតម្លៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរយៈពេលមធ្យមឆ្នាំ ២០២៦-២០២៨ បានរំពឹងថា កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ នឹងថមថយមកក្នុងរង្វង់ ៥,២% ដោយសារការរំពឹងទុកបច្ច័យអវិជ្ជមាននៃការអនុវត្តពន្ធគយបដិការ មកលើវិស័យបម្រើការនាំចេញ។

មកដល់ពាក់កណ្ដាលឆ្នាំនេះ, ស្ថានការណ៍បានប្រែប្រួលក្នុងទិសដៅអវិជ្ជមានជាងការរំពឹងទុក ដែលរួមមាន ការអនុវត្តពន្ធគយបដិការក្នុងអត្រា ៣៦% និងការបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ ដែលអាចនឹងបន្តអូសបន្លាយរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ។ ក្រោមមូលដ្ឋានសម្មតិកម្ម និងសូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នឹងបន្តថមថយមកត្រឹមអត្រាត្រឹមតែ <u>៥,០%,</u> មួយផ្នែកដោយសារផលប៉ះពាល់នៃការបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោក បានបង្អាក់សកម្មភាពផលិតកម្ម ដែលពឹងផ្អែកលើការដឹកជញ្ជូនវត្ថុធាតុដើម និង/ឬការនាំចេញ ព្រមទាំងលំហូរទេសចរ ជាពិសេសទេសចរអន្តរជាតិ ដែលឆ្លងកាត់ច្រកព្រំដែនគោក និងមួយផ្នែកទៀត ដោយសារការអនុវត្តពន្ធគយបដិការក្នុងអត្រា ៣៦% ដែលត្រូវបានកំណត់ថានឹងចាប់អនុវត្តពីខែ សីហា ឆ្នាំ ២០២៥ តទៅ ដែលនឹងមានផលជះជាអវិជ្ជមានដល់ការបញ្ជាទិញពីទីផ្សារសហរដ្ឋអាម៉េរិក ក្នុងត្រីមាសទី ៤ ឆ្នាំ ២០២៥។ ការអនុវត្តពន្ធគយបដិការរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក នឹងបង្អាក់កំណើនវិស័យសំខាន់ៗ ដែលគាំទ្រដល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដូចជា៖ ការនាំចេញរបស់កម្ពុជា តួយ៉ាង ផលិតផលកាត់ដេរ និងកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ (គ្រឿងសង្ហារិម, សំបកកង់ និងគ្រឿងបង្គុំអេឡិចត្រូនិក) ទៅកាន់ទីផ្សារសហរដ្ឋអាម៉េរិក ដែលការណ៍នេះ ធ្វើឱ្យនិន្នាការកំណើននៃវិស័យទាំងពីរមានការថមថយជាងការរំពឹងទុក។ បើផ្អែកតាមការវាយតម្លៃឡើងវិញនេះ, កំណើនតាមវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗមួយចំនួនមានការប្រែប្រួល ដូចខាងក្រោម៖

(ក)-វិស័យឧស្សាហកម្ម ត្រូវបានវាយតម្លៃថានឹងមានកំណើនក្នុងរង្វង់ ៧,១% គឺថមថយជាងការរំពឹងទុកបន្តិច ដោយសារការថមថយចលនការនៃកំណើនអនុវិស័យកាត់ដេរ និងអនុវិស័យកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ ក្នុងខណៈដែលអនុវិស័យសំណង់បន្តងើបវិញ ក្នុងល្បឿនយឺត, ដូចនេះ ជារួម នៅតែជាកំណើនល្អ។ *អនុវិស័យកាត់ដេរ* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថាសម្រេចនូវកំណើនក្នុងរង្វង់ ១០,១% ទាបជាងការរំពឹងទុកបន្តិច ដោយសារការរំពឹងទុកបច្ច័យអវិជ្ជមាននៃការអនុវត្តពន្ធគយបដិការ មកលើការបញ្ជាទិញ និងការនាំចេញទៅសហរដ្ឋអាម៉េរិក ជាពិសេសក្នុងត្រីមាសទី ៤ ឆ្នាំ ២០២៥ នេះ ប៉ុន្តែការនាំចេញទៅទីផ្សារផ្សេងទៀត ដូចជាសហភាពអឺរ៉ុប និងចិន ជាអាទិ៍ រំពឹងថានឹងនៅបន្តរក្សាបាននិន្នាការល្អ។ កំណើនជារួមនៃអនុវិស័យនេះ ត្រូវបានរុញច្រានដោយកំណើនល្អប្រសើរជាងការរំពឹងទុកនៃការនាំចេញផលិតផលកាត់ដេរក្នុងឆមាសទី ១ ដោយសារការខិតពន្លឿនការនាំចេញ (Frontloading) ក្នុងអំឡុងដែលពន្ធគយបដិការសហរដ្ឋអាម៉េរិក ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តបណ្តោះអាសន្ន (ក្នុងអត្រា ១0%) មុននឹងអត្រាផ្លូវការដាក់ឱ្យអនុវត្ត។ យ៉ាងណាមិញ, ការបញ្ជាទិញពីសហរដ្ឋអាម៉េរិកអាចនឹងថមថយខ្លាំង ជាពិសេសនៅត្រីមាសទី ៤ ឆ្នាំ ២០២៥ នេះ ដោយសារបច្ច័យនៃការអនុវត្តពន្ធគយបដិការ (ក្នុងអត្រា ៣៦%) ចាប់ពីខែ សីហា ឆ្នាំ ២០២៥ តទៅ, ខណៈដែលក្នុងត្រីមាសទី ៣ នេះនឹងពុំមានផលប៉ះពាល់ធំដុំនោះទេ ដោយហេតុថារោងចក្រមួយចំនួនទទួលបានការបញ្ជាទិញរួចរាល់ហើយ។ *អនុវិស័យកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងមានកំណើនថមថយជាងការរំពឹងទុក ក្នុងរង្វង់ ៦,៩% ដោយសារបញ្ហាព្រំដែនរវាងថៃនិងកម្ពុជានឹងអាចបន្ទុចបង្អាក់ដល់លំហូរនាំចូលនៃវត្ថុធាតុដើម និងការរំពឹងទុកផលប៉ះពាល់នៃការអនុវត្តគោលនយោបាយពន្ធគយបដិការមកលើការនាំចេញពោលទៅសហរដ្ឋអាម៉េរិក។ យ៉ាងណាមិញ, បញ្ហាព្រំដែននឹងមិនជះឥទ្ធិពលខ្លាំងដល់ប្រវាក់ផលិតកម្មទាំងស្រុងឡើយ ដោយក្រុមហ៊ុនភាគច្រើនបានបង្វែរការដឹកជញ្ជូនវត្ថុធាតុដើមរបស់ខ្លួនទៅតាមផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាសជាដើម។ គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥, ការនាំចេញផលិតផលកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ ដូចជា៖ គ្រឿងបង្គុំអេឡិចត្រូនិក, គ្រឿងសង្ហារិម, គ្រឿងបន្លាស់យានយន្ត, កង់, សំបកកង់រថយន្ត, និងខ្សែភ្លើង មានកំណើនល្អ ក្នុងរង្វង់ ២៤,៣%, ៣៩,៤%, ១០,១%, ៤១,៦%, ៨០,៤%, និង ១៩៤,៩% រៀងគ្នា។ ប៉ុន្តែ ការនាំចេញសូឡាក៏បន្តធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុក ក្នុងរង្វង់ -៩៨,៩% ដោយសារការដំឡើងពន្ធគយក្នុងអត្រាខ្ពស់ខ្លាំងរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក។ បើទោះបីផ្នែកផលិតកម្មបម្រើការនាំចេញមាននិន្នាការថមថយយ៉ាងណាក្តី, ក៏អនុវិស័យនេះត្រូវបានទ្រទ្រង់ជារួមដោយផលិតកម្មបម្រើតម្រូវការក្នុងស្រុក តួយ៉ាងដូចជានិន្នាការល្អប្រសើរនៃឧស្សាហកម្មដំឡើងរថយន្ត និងកម្មន្តសាលផ្នែកម្ហូបអាហារ និងភេសជ្ជៈ ជាដើម។ ជាក់ស្តែង បើផ្អែកលើទិន្នន័យអនុវត្តក្នុងរយៈពេល ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥, អាករលើតម្លៃបន្ថែមក្នុងស្រុក (VAT domestic) មានកំណើនល្អ ក្នុងរង្វង់ ៣,៦% ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងមិនត្រឹមតែកំណើនល្អខាងតម្រូវការក្នុងស្រុកនោះទេ ប៉ុន្តែក៏បង្ហាញពីនិន្នាការល្អខាងផលិតកម្មក្នុងស្រុកដែរ។ *អនុវិស័យសំណង់* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថារក្សាកំណើនក្នុងអត្រា ២,៤% ដោយសារការមិនទាន់ងើបមកវិញនៃសំណង់ថ្លៃខ្ពស់ តួយ៉ាងដូចជាអគារពាណិជ្ជកម្ម ខណៈដែលអនុវិស័យនេះ បន្តទ្រទ្រង់ដោយសកម្មភាពសំណង់ថ្លៃមធ្យម ជាពិសេសផ្នែកលំនៅឋាន និងសំណង់បម្រើឱ្យវិស័យឧស្សាហកម្ម ដូចជារោងចក្រ និងឃ្លាំង ជាដើម។ ជាក់ស្តែង, គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំនេះ ការនាំចូលសម្ភារៈសំណង់ បានកើនក្នុងរង្វង់ ៤៦,២%។ ជាមួយគ្នានេះ, បរិមាណផលិតស៊ីម៉ង់ត៍ក្នុងស្រុក ដើម្បីបម្រើដល់តម្រូវការសាងសង់ក្នុងស្រុក, គិតត្រឹម

៥ ខែដើមឆ្នាំ ក៏កើនក្នុងរង្វង់ ១៦% ផងដែរ។ ស្របពេលដែលសកម្មភាពសំណង់ថ្លៃទាប ជាពិសេសផ្នែកលំនៅឋានបានងើបឡើងវិញជាសន្សឹមៗមកវិញ ក៏វិធានការទាំង ៨ ចំណុចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងវិធានការបន្ថែមក្នុងវេទិការាជរដ្ឋាភិបាលវិស័យឯកជនលើកទី ១៩ កន្លងទៅក៏បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការ-ជួយរក្សាលំនឹងអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍ និងទ្រទ្រង់ដល់អនុវិស័យនេះជារួម។

(ខ)-វិស័យសេវាកម្ម មានកំណើនថមថយក្នុងអត្រា ៣,៨% ដោយសារកត្តាបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់អនុវិស័យគាំទ្រ ដូចជា បដិសណ្ឋារកិច្ច និងសេវាកម្មម្ហូបអាហារ (ទេសចរណ៍) និងសេវាកម្មគាំទ្រផ្សេងទៀត ទន្ទឹមនឹងការថមថយក្នុងការដឹកជញ្ជូន ដែលមួយផ្នែកជាបច្ច័យពីការបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោក និងមួយផ្នែកទៀតបណ្តាលមកពីការដាក់ពន្ធគយបដិការរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក ដែលធ្វើឱ្យមានការថមថយក្នុងវិស័យកម្មន្តសាលជារួម។ *អនុវិស័យបដិសណ្ឋារកិច្ច និងសេវាកម្មម្ហូបអាហារ* ត្រូវបានរំពឹងថាមានកំណើនថមថយក្នុងអត្រា ៦,៩% ដែលជាផលប៉ះពាល់នៃការបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោក មកលើលំហូរទេសចរអន្តរជាតិជាពិសេសទេសចរដែលប្រើប្រាស់ច្រកព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ។ យ៉ាងណាមិញ, ការបង្វែរការធ្វើដំណើរពីផ្លូវគោកមកតាមផ្លូវអាកាស (ពោលទាំងភ្ញៀវទេសចរថៃ និងភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិដែលមកពីប្រទេសថៃ) នឹងបន្តចាប់ផ្តើមកើតមានក្នុងពាក់កណ្តាលចុងឆ្នាំ ២០២៥។ និន្នាការកើនឡើងនេះ ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈចំនួនជើងហោះហើរ (ចាប់ពីការបិទព្រំដែនមក)។ ជាក់ស្តែង, គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ នេះ, ទេសចរអន្តរជាតិបានកើនដល់ប្រមាណ <u>៣,៤ លាននាក់,</u> កើនប្រមាណ <u>៦,២%</u> ស្របពេលដែលទេសចរក្នុងស្រុក ក៏បានកើនដល់ប្រមាណ <u>១៤,៦ លាននាក់</u> គឺកើនប្រមាណ <u>៥០,៣%</u>។ *អនុវិស័យលក់ដុំ-រាយ* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងរក្សាបានកំណើនក្នុងអត្រា ៣,៤% ដោយសារការរំពឹងទុកផលប៉ះពាល់ដោយប្រយោលនៃគោលនយោបាយពន្ធគយបដិការ មកលើសកម្មភាពចាយវាយ និងប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក ជាពិសេសលើទំនិញប្រណិត និងមិនចាំបាច់ដោយសារការថមថយនៃវិស័យប្រកពចំណូល ជាពិសេស វិស័យកាត់ដេរ និងកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, សកម្មភាពចាយវាយជារួម នៅបន្តរក្សាបាននូវនិន្នាការវិជ្ជមាន ដែលបន្តគាំទ្រដោយការ-ប្រើប្រាស់លើទំនិញចាំបាច់ គួបផ្សំនឹងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអាជីវកម្មពីបែបប្រពៃណី ទៅជាថ្នាលអនឡាញ ដូចជា ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក (E-commerce) ស្របគ្នានឹងការបន្តធ្វើទំនើបកម្ម និងសាមញ្ញកម្មនៃប្រព័ន្ធទូទាត់ ដែលផ្តល់ភាពងាយស្រួលបន្ថែមទៀតដល់ប្រតិបត្តិការទិញ-លក់។ ជាក់ស្តែង, ក្នុងរយៈពេល ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ អាករលើតម្លៃបន្ថែមក្នុងស្រុក បានកើនក្នុងអត្រាប្រមាណ ៣,៦% ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការបន្តចលនការនៃការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។ ក្រៅពីការកើនជាសន្សឹមនូវផលិតកម្ម ពិសេសលើផ្នែកម្ហូបអាហារ ដើម្បីបម្រើដល់ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក, ការនាំចូលគ្រឿងឧបភោគបរិភោគដើម្បីបំពេញបន្ថែមនូវតម្រូវការក្នុងស្រុករួមមាន៖ ប្រេងឆា, ស្ករស និងគ្រឿងបរិភោគ ជាដើម ក៏មានការកើនផងដែរ ក្នុងអត្រា ៤,៤% ស្របពេលដែលការនាំចូលទំនិញប្រើប្រាស់អេឡិចត្រូនិក ដូចជា ម៉ាស៊ីនត្រជាក់ ទូទឹកកក និងគ្រឿងអេឡិចត្រូនិកផ្សេងៗ មានកំណើនក្នុងអត្រា ២៨,២% និង ១៧,៣% និង ៥៤,២% រៀងគ្នា ក្នុងរយៈពេល ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ នេះ។ *អនុវិស័យដឹកជញ្ជូន និងស្តុក* ក៏ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងមានកំណើនថមថយបន្តិច ក្នុងរង្វង់ ៥% ដោយសារការថមថយអនុវិស័យគាំទ្រ ដូចជា វិស័យកាត់ដេរ និងកម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ ជាដើម។ ប៉ុន្តែ, អនុវិស័យនេះនៅបន្តរក្សាបាននិន្នាការវិជ្ជមាន ដែលបន្តទ្រទ្រង់ដោយការដឹកជញ្ជូនបែបរហ័ស (Express services) និង

សកម្មភាពដឹកជញ្ជូនក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ គួបផ្សំនឹងការបន្តវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ តួយ៉ាងដូចជា ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់អាកាសយានដ្ឋានថ្មី និងការបន្តពង្រីកសមត្ថភាពផ្ទុករបស់កំពង់ផែទាំងពីរ។ ជាក់ស្តែង, គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥, បរិមាណកុងតឺន័រឆ្លងកាត់កំពង់ផែទាំងពីរ បានកើនក្នុងអត្រាប្រមាណ ២៤,១% ដែលក្នុងនោះ៖ កំពង់ផែស្វយ័តក្រុងភ្នំពេញ និងកំពង់ផែស្វយ័តក្រុងព្រះសីហនុ កើនប្រមាណ ២៦,២% និង ២៣,៣% រៀងគ្នា។ ជាមួយគ្នានេះ, ការនាំចូលប្រេងឥន្ធនៈ ពោលគឺប្រេងម៉ាស៊ូត និងប្រេងឥន្ធនៈសម្រាប់យន្តហោះ បានកើនក្នុងអត្រា ៥,១% និង ២៧,៤% រៀងគ្នា ក្នុងខណៈដែលការនាំចូលប្រេងសាំង ធ្លាក់ចុះក្នុងអត្រា ១០,៩% គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥។ *អនុវិស័យបច្ចេកវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍* នឹងត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងបន្តកើនក្នុងអត្រាកំណើន ៧,១% ដែលគាំទ្រដោយការបន្តនិន្នាការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតស្ទើរតែលើគ្រប់វិស័យ និងគ្រប់ប្រភេទអាជីវកម្ម គួបផ្សំនឹងការបន្តវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ។ *អនុវិស័យអចលនទ្រព្យ* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងមានកំណើនថមថយក្នុងរង្វង់ ២,៤% ដែលបន្តគាំទ្រដោយចរន្តទិញ-លក់លំនៅឋាន ជាពិសេសផ្នែកខុនដូ ដែលជំរុញដោយតម្រូវការក្នុងស្រុក ស្របពេលសកម្មភាពអចលនវត្ថុបម្រើឱ្យវិស័យឧស្សាហកម្ម (ការជួលរោងចក្រ និងដីធ្លី ជាពិសេសក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស) នៅតែបន្តរក្សាបានចលនការរឹងមាំ ហើយចូលរួមគាំទ្រដល់អនុវិស័យនេះ។ ការបន្តអនុវត្តវិធានការអន្តរាគមន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសការលើកលែងពន្ធប្រថាប់ត្រាចំពោះលំនៅឋានថ្លៃក្រោម ៧ ម៉ឺនដុល្លារអាម៉េរិក និងការលើកលែងពន្ធប្រថាប់ត្រាចំពោះការទិញ-លក់ និង/ឬ ផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើកដំបូង (First-time home buyer) ចំពោះលំនៅឋានថ្លៃក្រោម ២១ ម៉ឺនដុល្លារអាម៉េរិក ដែលសុទ្ធសឹងជាវិធានការគាំទ្រផ្នែកតម្រូវការ ក៏នឹងបន្តជំរុញសកម្មភាពទិញ-លក់អចលនវត្ថុ ក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ នេះ។ ជាក់ស្តែង, គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥, បរិមាណលក់ខុនដូ បានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ប្រមាណ ១១២,៤% ជំរុញដោយតម្រូវការក្នុងស្រុក ពោលគឺការផ្លាស់ប្តូរនូវឥរិយាបថរស់នៅរបស់ប្រជាជន ជាពិសេសប្រជាជនជំនាន់ថ្មី។

(គ)-វិស័យកសិកម្ម ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងរក្សាបានស្ថិរភាពកំណើន ក្នុងអត្រាប្រមាណ ០,៩% ដែលបន្តគាំទ្រដោយអនុវិស័យដំណាំ និងនេសាទ ស្របពេលដែលអនុវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ រំពឹងថានឹងងើបឡើងវិញសន្សឹមៗ។ *អនុវិស័យដំណាំ* បន្តរក្សាស្ថិរភាពកំណើន ប៉ុន្តែក្នុងល្បឿនថមថយបន្តិច ក្នុងរង្វង់ ១,៤% ដោយសារការរំពឹងទុកការថមថយផលិតកម្មស្រូវ បណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលថ្លៃលើទីផ្សារអន្តរជាតិ ត្បិតឥណ្ឌាចាប់ផ្តើមធ្វើការនាំចេញវិញ គួបផ្សំនឹងការរំពឹងទុកនៃការថមថយតម្រូវការពីទីផ្សាររបស់បណ្តាប្រទេសធំៗ ដូចជា ប្រទេសចិន ហ្វីលីពីន និងឥណ្ឌូនេស៊ី ដោយសារប្រទេសទាំងនោះបានបង្កើនផលិតកម្មស្រូវរបស់ខ្លួនសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាកង្វះស្បៀង។ យ៉ាងណាមិញ, ដំណាំសាកវប្បកម្ម និងឧស្សាហកម្មចម្បងផ្សេងទៀត នៅបន្តមានកំណើនល្អ និងទ្រទ្រង់ដល់កំណើននៃអនុវិស័យដំណាំនេះជារួម។ ជាមួយគ្នានេះ, អនុវិស័យនេះក៏ត្រូវបានគាំទ្រដោយវិធានការអន្តរាគមន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចជា ការដាក់ចេញឱ្យអនុវត្តនូវ «កម្មវិធីធានាស្ថិរភាពថ្លៃកសិផល», «កម្មវិធីហិរញ្ញប្បទានក្រោមធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម» និង «ការពង្រាយមន្ត្រីកសិកម្មនៅតាមឃុំ-សង្កាត់នៃគ្រប់បណ្តាខេត្ត» ជាដើម។ គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ ការនាំចេញកសិផលសំខាន់ៗ មួយចំនួន ដូចជា ស្រូវ, អង្ករ, ពោតក្រហម, ចេក, ដំឡូងមី, ស្វាយ, និងស្វាយចន្ទី មានកំណើនល្អ ក្នុងអត្រា ៧,៧%, ១២,៩%, ១០១,២%, ១១,១%, ២៤,១%, ១១,៣%, និង ៣១,៧%

រៀងគ្នា ក្នុខណៈដែលផលិតផលមួយចំនួនទៀត រួមមាន កៅស៊ូ និងស្ករ បានធ្លាក់ចុះក្នុងអត្រា ២០,១% និង ៣១,១% រៀងគ្នា។ *អនុវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងរក្សាកំណើនក្នុងអត្រា ០,២% ដោយសារការចាប់ផ្តើមងើបវិញនៃទំនុកចិត្តពីសំណាក់អ្នកចិញ្ចឹមសត្វ ស្របពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែបន្តផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើវិធានការអន្តរាគមន៍ និងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលសាច់បង្កក ដែលចូលរួមលើកកម្ពស់ផលិតកម្មក្នុងស្រុក។ *អនុវិស័យនេសាទ* ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងរក្សាកំណើនវិជ្ជមានក្នុងរង្វង់ ០,២% ដែលបន្តគាំទ្រដោយនិន្នាការល្អនៃផលចាប់ទឹកសាប ក្នុងខណៈដែលផលិតកម្មវារីវប្បកម្មនៅបន្តប្រឈមនឹងបញ្ហាទីផ្សារផ្គត់ផ្គង់នៅឡើយ។

តារាងទី ២៖ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមវិស័យ ២០២២-២០២៥

កំណើនពិត	២០២២	២០២៣	២០២៤ ប៉ាន់	២០២៥ ប៉ាន់
វិស័យកសិកម្ម	**០,៦%**	**១,១%**	**០,៩%**	**០,៩%**
ដំណាំ	១,១%	១,២%	១,៦%	១,៤%
ការចិញ្ចឹមសត្វ	១,២%	១,១%	-១,៩%	០,២%
នេសាទ	-១,៣%	១,៣%	០,៩%	០,២%
ព្រៃឈើ	-២,៥%	-១,៣%	-១,៥%	-១,៨%
វិស័យឧស្សាហកម្ម	**៨,២%**	**៥,៤%**	**៩,២%**	**៧,១%**
កាត់ដេរ	១១,៣%	-៤,៥%	១៦,៩%	១០,១%
សំណង់	០,៩%	០,៨%	១,១%	២,៤%
កម្មន្តសាលមិនមែនកាត់ដេរ	១,៣%	២១,៧%	៧,១%	៦,៩%
វិស័យសេវាកម្ម	**៣,៦%**	**-៦,០%**	**៤,៥%**	**៣,៨%**
បដិសណ្ឋារកិច្ច និងសេវាកម្មម្ហូបអាហារ	២២,០%	៤៩,១%	១២,៩%	៦,៩%
លក់ដុំ-រាយ	៤,៥%	២,១%	៣,៩%	៣,៤%
ដឹកជញ្ជូន និងស្តុក	-៤,៧%	៤,៨%	៧,២%	៥,០%
បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍	៩,០%	៨,៦%	៧,០%	៧,១%
ហិរញ្ញវត្ថុ និងធានារ៉ាប់រង	-១,០%	-០,១%	-០,៦%	០,៩%
អចលនទ្រព្យ	០,៥%	-១,៦%	១,២%	២,៤%
អនុវិស័យសេវាកម្មផ្សេងទៀត	០,៨%	៣,២%	៣,៥%	៣,៤%
កំណើន ផសស ពិត	**៥,១%**	**៥,០%**	**៦,០%**	**៥,០%**

ក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ កំណើននៃអត្រាអតិផរណា ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងងើបក្នុងរង្វង់ ៣,០%, មួយផ្នែក ឆ្លុះបញ្ចាំងពីមូលដ្ឋានទាបនៃឆ្នាំ ២០២៤, និងមួយផ្នែកទៀត, ដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃសកម្មភាព ចាយវាយក្នុងស្រុក ខណៈដែលថ្លៃទំនិញអន្តរជាតិនៅបន្តមានស្ថានភាពតានតឹង។ គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥, អត្រាអតិផរណាស្ថិតក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៣,៥% ដែលម្ខាង, ដោយសារមូលដ្ឋានទាបពីឆ្នាំចាស់; និងម្ខាងទៀត, ដោយសារការងើបបន្តិចនៃថ្លៃម្ហូបអាហារ; ក្នុងខណៈដែលថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈមាននិន្នាការធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់ ដោយសារប្រក្រតីភាពនៃថ្លៃប្រេងអន្តរជាតិ។ **អត្រាប្តូរប្រាក់ផ្លូវការ (រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក) រំពឹងថានឹងស្ថិតក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៤ ០៥៤ រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក** ដោយសារការបន្តបន្ធូរបន្ថយសម្ពាធនៃគោលនយោបាយរឹតបន្តឹងរូបិយវត្ថុរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក គួបផ្សំនឹងការបន្តអនុវត្តវិធានការអន្តរាគមន៍របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងការធានាស្ថិរភាពនៃអត្រាប្តូរប្រាក់។ ជាក់ស្តែង, ផ្អែកតាមទិន្នន័យពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, គិតត្រឹម ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ អត្រាប្តូរប្រាក់ស្ថិតក្នុងរង្វង់ប្រមាណ **៤ ០១០ រៀល/ដុល្លារអាម៉េរិក**។ ផ្អែកតាមការវាយតម្លៃឡើងវិញនេះ, ឱនភាពគណនីចរន្ត (រួមបញ្ចូលបង្វែរ) ក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ ត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណថានឹងរួមតូចក្នុងរង្វង់ -០,៤% នៃ ផ.ស.ស. ដោយសារការរំពឹងទុកពីការរក្សាបាននូវសមតុល្យពាណិជ្ជកម្ម ស្របពេលដែលចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ក៏នៅបន្តមាននិន្នាការល្អ។

៣.៣- ហានិភ័យ និងបញ្ហាប្រឈម

ទស្សនវិស័យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៥ នៅតែបន្តហ៊ុមព័ទ្ធដោយភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់នៃបរិការណ៍ខាងក្រៅ និងបញ្ហាប្រឈមខាងក្នុង ដូចខាងក្រោម៖

ទី១-ផ្នែកក្រៅប្រទេស៖ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអាចប្រឈមនឹងហានិភ័យមួយចំនួន រួមមាន : ការបន្តកើននូវចរន្តគាំពារនិយម (Protectionism) ជាពិសេសពីប្រទេសមហាអំណាចនានា ពាក់ព័ន្ធគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្ម ឧទាហរណ៍ ការបន្តដំឡើងពន្ធគយ (Tariffs) ខ្ពស់ជាងការរំពឹងទុក និងភ្លាមៗ ដែលអាចមានភាពតានតឹងនៃកត្តាភូមិសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចដែលអាចបន្ទច់បង្អាក់ដល់ច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់សកល និងនាំទៅដល់ការកើនថ្លៃទំនិញជាអន្តរជាតិ, ការបិទខ្ទប់ច្រកព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ និងភាពតានតឹងនៃទំនាក់ទំនងទ្វេភាគីរបស់ប្រទេសទាំងពីរដែលប៉ះពាល់ដល់លំហូរពាណិជ្ជកម្ម និងទេសចរណ៍ក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំជាងការរំពឹងទុក, លទ្ធភាពនៃការថមថយនៃសន្ទុះកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកល ជាពិសេសប្រទេសជាដៃគូពាណិជ្ជកម្ម និងប្រភពវិនិយោគ, ការបែកខ្ញែកភូមិសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្ម, ព្រមទាំងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគ្រោះធម្មជាតិនានា។

ទី២-ផ្នែកក្នុងស្រុក៖ ទន្ទឹមនឹងហានិភ័យខាងក្រៅ, កម្ពុជានៅបន្តប្រឈមនឹងបញ្ហាក្នុងស្រុកមួយចំនួនដែលមានចរិតជារចនាសម្ព័ន្ធ។ បញ្ហាប្រឈមទាំងនោះ រួមមាន : ថ្លៃដើមធ្វើធុរកិច្ចនៅមានកម្រិតខ្ពស់, ភាពមានកម្រិតនៃកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងបរិយាកាសធុរកិច្ច, ភាពមានកម្រិតនៃកម្លាំងពលកម្មជំនាញ ទាំងបរិមាណ និងគុណភាព ដែលមិនទាន់អាចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារ, ភាពមានកម្រិតនៃប្រព័ន្ធសុខាភិបាល និងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម, និងភាពមានកម្រិតនៃចំណេះដឹង និងជំនាញក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។

៣.៤- វិធានការផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

ជាទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយអាទិភាព, រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែបន្តប្រកាន់ខ្ជាប់នូវអភិក្រម ចំនួន ២ នោះគឺ៖ (១). វិធានការគោលនយោបាយឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាបន្ទាន់ចំពោះមុខ និងក្នុងរយៈពេលខ្លី ដោយផ្តោតលើការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងការធានាលំនឹងជីវភាពរបស់ប្រជាជន; និង (២). ទិសដៅវិធានការគោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យម និងវែងខាងមុខ ដែលនឹងផ្តោតលើការដោះស្រាយបញ្ហាជារចនាសម្ព័ន្ធ ក្នុងការជំរុញការធ្វើពិពិធកម្ម ការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង និងការកសាងភាពធន់សម្រាប់សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ ក្នុងនោះ, កម្ពុជាត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើឧបករណ៍វិធានការគោលនយោបាយដូចខាងក្រោម៖

១). **វិធានការគោលនយោបាយ** ដោះស្រាយបញ្ហាចំពោះមុខ ដោយផ្តោតលើការបន្តតាមដានការវិវត្តនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងរបបពាណិជ្ជកម្មសកល និងតំបន់ ព្រមទាំងក្តាប់ជីពចរសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកឱ្យបានជាប្រចាំ, ខិតខំក្នុងការចរចាជាមួយភាគីសហរដ្ឋអាម៉េរិក ដើម្បីរកដំណោះស្រាយសមស្រប និងបន្តជំរុញការប្រើប្រាស់ឱ្យអស់សក្តានុពលនូវទីផ្សារមានស្រាប់ និងខិតខំបើកទីផ្សារថ្មី, ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌពហុភាគី និងទ្វេភាគី, តាមរយៈការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ, ទាំងក្នុងតំបន់ និងក្រៅតំបន់, ក្នុងគោលដៅធ្វើពិពិធកម្មនៃការនាំចេញ និងពង្រឹងមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច។

២). **វិធានការគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ** ដោយផ្តោតលើការអនុវត្តគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដែលមានភាពប្រយ័ត្នប្រយែង និងធានាឱ្យបាននូវភាពបត់បែនខ្ពស់ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលនៃសភាពការណ៍ ហើយអាចធ្វើអន្តរាគមន៍បានភ្លាមៗ និងចំគោលដៅ ក្នុងករណីមានវិបត្តិ។ កិច្ចអន្តរាគមន៍ តាមរយៈវិធានការចំណាយថវិកា និងចំណាយសារពើពន្ធ នឹងត្រូវផ្តោតលើវិស័យដែលរងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរ និងក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ ដើម្បីធានានូវការរក្សាលំនឹងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដែលមិនបង្កផលប៉ះពាល់ដល់ចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ខណៈបន្តពង្រឹងកិច្ចប្រឹងប្រែងកៀរគរចំណូល និងពង្រឹងការផ្សារភ្ជាប់រវាងគោលនយោបាយ និងថវិកា ជាមួយនឹងការបន្តលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពចំណាយ, ម្ខាង, ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍, និងម្ខាងទៀត, ក៏ធានាឱ្យបាននូវចីរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

៣). **វិធានការគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និងហិរញ្ញវត្ថុ** ដោយផ្តោតលើគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុដើម្បីទ្រទ្រង់កំណើន (Accommodative monetary policy) តាមរយៈការជំរុញកំណើនឥណទានក្នុងវិស័យដែលមានផលិតភាព (Productive sectors) ស្របជាមួយនឹងការបន្តតាមដាន និងវាយតម្លៃជាប្រចាំលើស្ថានភាពឥណទាន និងការរៀបចំឥណទានឡើងវិញ និងការបន្តតាមដាន និងគ្រប់គ្រងជាប្រចាំនូវស្ថានភាពថ្លៃ, អត្រាប្តូរប្រាក់ និងសុខុមាលភាពវិស័យហិរញ្ញវត្ថុជារួម, ពោលគឺទាំងផ្នែកធនាគារ និងមិនមែនធនាគារ ក្នុងគោលដៅរក្សាស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងបញ្ចៀសហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ (Systemic risks)។

៤). **វិធានការគោលនយោបាយដោះស្រាយបញ្ហាជារចនាសម្ព័ន្ធ** តាមរយៈការពង្រឹងគ្រប់ការដ្ឋានកែទម្រង់គន្លឹះ៖ ការបន្តពង្រឹងយន្តការអនុវត្ត និងតាមដាន និងវាយតម្លៃ «យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី ១»

រួមជាមួយការដាក់ចេញ និងអនុវត្តនូវ «កម្មវិធីលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង បង្កើនពិពិធកម្ម និងពង្រឹងភាពធន់ ដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងបរិការណ៍សកល ដែលមានភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ឆ្នាំ ២០២៥-២០២៨» និងគោលនយោបាយតាមវិស័យអាទិភាព។

៤- លទ្ធផលនៃការអនុវត្តថវិកាឆមាសទី ១ និងការវាយតម្លៃការអនុវត្តថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៥

៤.១- ការអនុវត្តចំណូលឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥

ក-ចំណូលថ្នាក់ជាតិ

ចំណូលសរុបឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ នៅឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបានចំនួន ១៥ ២០០ ៣១៦ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៣,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណូលជាសាច់ប្រាក់ គឺកើន ១៤% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ក្នុងនោះ៖

-ចំណូលចរន្ត អនុវត្តបានចំនួន ១៤ ៩៥៩ ០៣៥ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៣,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺកើន ៨,១ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៥,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតជាសាច់ប្រាក់ គឺកើន ១៣,៧% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលក្នុងនោះ **ចំណូលសារពើពន្ធ** អនុវត្តបានចំនួន ១៣ ១៣៤ ៩៧៤ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៤,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺខ្ពស់ជាង ៨,៩ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៥,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណូលជាសាច់ប្រាក់ គឺកើន ១២,៤% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ និង **ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ** អនុវត្តបានចំនួន ១ ៨២៤ ០៦២ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៩,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺខ្ពស់ជាង ១,៨ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៧,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណូលជាសាច់ប្រាក់គឺកើនចំនួន ២៣,៧% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។

ជារួម, ចំណូលសារពើពន្ធក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ នេះ គឺអនុវត្តបានខ្ពស់ជាងឆ្នាំ ២០២៤ ធៀបនឹងរយៈពេល ៦ ខែដើមឆ្នាំដូចគ្នា ដោយសារទីផ្សារយានយន្តបានងើបវិញ និងអាករលើការនាំចេញខ្សាច់បន្តមានសកម្មភាពល្អ។ ទន្ទឹមគ្នានឹងការកើនឡើងនៃប្រភពចំណូលមួយចំនួន, ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន និងរវាងអាស៊ាន ជាមួយនឹងដៃគូអាស៊ានផ្សេងទៀត និងការលើកទឹកចិត្តពន្ធ និងអាករសម្រាប់គម្រោងវិនិយោគ និងវិស័យអាទិភាពនានា ក៏ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ចំណូលដែលត្រូវប្រមូលដោយអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា មួយផ្នែកផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី, តាមការប៉ាន់ស្មានរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០២៥, *ចំណូលសារពើពន្ធ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ អាចនឹងសម្រេចបានត្រឹម ៩៧,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥, ពោលគឺទាបជាងច្បាប់ចំនួន ២,៦%*។ តាមការវាយតម្លៃនេះ, ចំណូលចរន្តនឹងសម្រេចបានទាបជាងផែនការ ១៧៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក ដោយសារចំណូលពន្ធដារអាចសម្រេចបានទាបជាងផែនការ ៤៦៧ លានដុល្លារអាម៉េរិក និងចំណូលគយអាចខ្ពស់ជាងផែនការ ២៨៧ លានដុល្លារអាម៉េរិក និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធនឹងសម្រេចខ្ពស់ជាងផែនការប្រមាណ ១ លានដុល្លារអាម៉េរិក។

ឯកតា៖ លានរៀល

តារាងទី ៣៖ តារាងចំណូលថវិកាថ្នាក់ជាតិ					
ប្រតិបត្តិការ	ឆ្នាំ ២០២៥				
	ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ	អនុវត្តឆមាសទី ១		ប៉ាន់ស្មានប្រចាំឆ្នាំ	
		ទឹកប្រាក់	%ច្ប.	ទឹកប្រាក់	%ច្ប.
I. ចំណូលឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ	២៨ ៤៨០ ០៦៣	១៥ ២០០ ៣១៦	៥៣,៤%	២៧ ៧៧៥ ៨៥៧	៩៧,៥%
១. ចំណូលចរន្ត	២៧ ៨៦៩ ៤០៣	១៤ ៩៥៩ ០៣៥	៥៣,៧%	២៧ ១៤៧ ៥៦៦	៩៧,៤%
ក. ចំណូលសារពើពន្ធ	២៤ ១៩៩ ៣៧១	១៣ ១៣៤ ៩៧៤	៥៤,៣%	២៣ ៤៧២ ៦៧៨	៩៧,០%
- ចំណូលពន្ធ និងអាករគយ	១០ ១៤៥ ៦៨០	៥ ៩៤៨ ៩១៣	៥៨,៦%	១១ ៣០៩ ៥១៥	១១១,៥%
- ចំណូលពន្ធដារ	១៤ ០៥៣ ៦៩១	៧ ១៨៦ ០៦១	៥១,១%	១២ ១៦៣ ១៦២	៨៦,៥%
ខ. ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	៣ ៦៧០ ០៣២	១ ៨២៤ ០៦២	៤៩,៧%	៣ ៦៧៤ ៨៨៨	១០០,១%
- ចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ (អគ្គ.ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ)	៧១០ ៣១២	២៨១ ២៨៤	៣៩,៦%	៦៣៩ ៥៩៨	៩០,០%
- ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ (អគ្គ.ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ)	២ ៧៤២ ៥៩២	១ ៣៨៦ ៥៩៨	៥០,៦%	២ ៨២០ ៥៧២	១០២,៨%
- ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធផ្សេងៗ (ចំណូលពីកាតព្វកិច្ចល្បែង)	២១៧ ១២៨	១៥៦ ១៨០	៧១,៩%	២១៤ ៧១៨	៩៨,៩%
២. ចំណូលផ្សេងៗ	៦១០ ៦៦០	២៤១ ២៨១	៣៩,៥%	៦២៨ ២៩១	១០២,៩%
-ក្នុងប្រទេស	៥៤៩ ៩៨០	២០៤ ៩៨៧	៣៧,៣%	៥៤៩ ៩៨០	១០០,០%
-មូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា	៦០ ៦៨០	៣៦ ២៩៤	៥៩,៨%	៧៨ ៣១១	១២៩,១%

-ចំណូលផ្សេងៗ អនុវត្តបានចំនួន ២៤១ ២៨១ លានរៀល គឺស្មើនឹង ៣៩,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្នុងនោះ ចំណូលផ្សេងៗក្នុងប្រទេស អនុវត្តបានចំនួន ២០៤ ៩៨៧ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៧,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺទាបជាង ៣,៥ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤០,៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយសារគម្រោងមួយចំនួន មានកម្មវិធីសងតែ ១ ដង ក្នុងមួយឆ្នាំ គឺនៅឆមាសទី ២។ តាមការប៉ាន់ស្មានរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ, ចំណូលផ្សេងៗក្នុងប្រទេស អាចសម្រេចបានប្រមាណ ១០០% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥។ ចំពោះចំណូលមូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា អនុវត្តបានចំនួន ៣៦ ២៩៤ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៩,៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ នៅត្រឹមឆមាសទី ១ នេះ។

ក.១-ចំណូលសារពើពន្ធ សរុបសម្រាប់ឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបាន ៥៤,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលក្នុងនោះ៖

- ចំណូលពន្ធ និងអាករគយ អនុវត្តបានចំនួន ៥ ៩៤៨ ៩១៣ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៨,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺខ្ពស់ជាង ១៦,៥ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤២,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាការសម្គាល់ឃើញថា ទីផ្សាររថយន្តបានងើបវិញ ក៏ប៉ុន្តែ មានភាពធូរស្បើយ

អាស្រ័យលើស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ និងសកលលោក និងរំហូរនៃការវិនិយោគ ជាដើម។ ផលិតកម្មក្នុងស្រុក និងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ក៏ជាមូលហេតុនៃការប៉ះពាល់ដល់ការប្រមូលចំណូលរបស់គយផងដែរ។ ចំណូលបាត់បង់ដោយសារការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីក្នុងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ាន និងរវាងអាស៊ានជាមួយដៃគូអាស៊ានផ្សេងទៀត សរុបក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ មានរហូតដល់ ១ ០១០ ០៧០ លានរៀល កើន ១២,៥% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ទន្ទឹមនេះ, ការលើកទឹកចិត្តពន្ធនិងអាករសម្រាប់គម្រោងវិនិយោគ និងវិស័យអាទិភាពនានា បានកើនប្រមាណ ២១,៥% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។

បើពិនិត្យលើរចនាសម្ព័ន្ធពន្ធអាករដែលប្រមូលបានឃើញថា (១)-ពន្ធលើការនាំចូលអនុវត្តបាន ៤៨,៨% នៃផែនការច្បាប់, (២)-អាករលើការនាំចេញអនុវត្តបាន ១២១,១% នៃផែនការច្បាប់ ដោយសារការនាំចេញខ្សាច់បន្តមានសកម្មភាពល្អ (៣)-អាករពិសេសលើទំនិញមួយចំនួននៃរបបនាំចូលអនុវត្តបាន ៦៣,៣% នៃផែនការច្បាប់ និង (៤)-អាករលើតម្លៃបន្ថែមនៃរបបនាំចូលអនុវត្តបាន ៥៧,២% នៃផែនការច្បាប់។

ទន្ទឹមនេះ, បើពិនិត្យលើប្រភពចំណូលសំខាន់ៗ នោះឃើញថា៖

- **ចំណូលពីមុខទំនិញយានយន្តនិងគ្រឿងចក្រ** ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៣៦,២% នៃចំណូលសរុប បានកើន ៥០,៩% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤
- **ចំណូលពីមុខទំនិញចម្រុះ** ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៣២,៣% នៃចំណូលសរុប បានកើន ១៣,២% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤
- **ចំណូលពីមុខទំនិញផលិតផលតេលសិលា** ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ២៣,៧% នៃចំណូលសរុប បានថយចុះ -១,១% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤
- **ចំណូលពីមុខទំនិញគ្រឿងសំណង់** ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៦,៣% នៃចំណូលសរុប បានកើន ៣១,៤% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤
- **កម្រៃនិងចំណូលផ្សេងៗ** ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ១,៥% នៃចំណូលសរុប បានកើន ៦,៨% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។

ជារួម, ការប្រមូលចំណូលគយនិងរដ្ឋាករ ក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ មាននិន្នាការកើន និងតាមការប៉ាន់ស្មានរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ, **ចំណូលគយ និងរដ្ឋាករអាចនឹងសម្រេចបានប្រមាណ ១១១,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥។**

• ចំណូលពន្ធដារ (ថ្នាក់ជាតិ) អនុវត្តបានចំនួន ៧ ១៨៦ ០៦១ លានរៀល **ស្មើនឹង ៥១,១%** នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, គឺខ្ពស់ជាង ៣,២ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៧,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតជាសាច់ប្រាក់ ចំណូលពន្ធដារកើន ២,៥% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ គឺដោយសារ៖

- ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល, ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៥១% នៃចំណូលពន្ធដារថវិកាថ្នាក់ជាតិសរុប, អនុវត្តបាន ៥៦,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ,
- ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស, ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ១២% នៃចំណូលពន្ធដារថវិកាថ្នាក់ជាតិសរុប, អនុវត្តបាន ៤៥,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ,

- អាករលើតម្លៃបន្ថែម (របបផ្ទៃក្នុង), ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ២៧% នៃចំណូលពន្ធដារថវិកាថ្នាក់ជាតិសរុប, អនុវត្តបាន ៤៩,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ,

- អាករពិសេសលើទំនិញ និងសេវាក្នុងស្រុក, ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៩% នៃចំណូលពន្ធដារថវិកាថ្នាក់ជាតិសរុប, អនុវត្តបាន ៣៣,៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

ជារួម, ការប្រមូលចំណូលពន្ធដារនៅឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ គឺអនុវត្តបានខ្ពស់ជាងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដោយសារចំណូលពីពន្ធលើប្រាក់ចំណូល និងអាករលើតម្លៃបន្ថែមមានកំណើនល្អ។ *ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, តាមការប៉ាន់ស្មានរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ, ចំណូលពន្ធដារ (ថ្នាក់ជាតិ) អាចនឹងសម្រេចបានប្រមាណ ៨៦,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ប៉ុណ្ណោះ* ដោយហេតុថា ការបន្តថមថយនៃពន្ធលើប្រាក់ចំណូល, អាករលើតម្លៃបន្ថែម និងអាករពិសេស ខណៈចំណូលពីវិស័យមួយចំនួន រួមមាន វិស័យសាងសង់ និងអចលនទ្រព្យ ត្រូវបានរំពឹងទុកថានឹងបន្តមានកំណើនយឺត គួបផ្សំជាមួយនឹងការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តនានា។

ក.២-ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ អនុវត្តបានចំនួន ១ ៨២៤ ០៦២ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៩,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺខ្ពស់ជាង ១,៨ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបានចំនួន ៤៧,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណូលជាសាច់ប្រាក់មានការកើន ២៣,៧% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ (បើគិតជាចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធដែលកត់ត្រាតាមប្រព័ន្ធ NRMIS, ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ នៅឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបាន ១ ៩៨៥ ៣៨៦ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៤,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ) ក្នុងនោះ៖

- ចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ អនុវត្តបានចំនួន ២៨១ ២៨៤ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៩,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, គឺខ្ពស់ជាង ១,៩ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៣៧,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណូលជាសាច់ប្រាក់កើន ២៣,៧% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ប្រសិនបើពិនិត្យលើមុខសញ្ញាចំណូលជាក់លាក់មួយចំនួន នោះឃើញថា ចំណូលពីសម្បទានប្រេងកាត និងរ៉ែ, ផលព្រៃឈើ, ប្រាក់ចំណេញសហគ្រាសសាធារណៈ និងចំណូលផ្សេងៗ អនុវត្តបានល្អប្រសើរ ដោយមានកំណើន ៥១,៩%, ១៣៣,៦%, ៦,៦%, ៥៧,១% រៀងគ្នា ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលជាលទ្ធផលការពង្រឹងយន្តការនៃការប្រមូលចំណូលតាមវិស័យនីមួយៗ លើកលែងតែចំណូលពីការជួលអចលនវត្ថុ មានការធ្លាក់ចុះ ៤% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។
- ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធផ្សេងទៀត ក្រៅពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ អនុវត្តបាន ៥០,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, គឺខ្ពស់ជាង ០,៦ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៥០% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណូលជាសាច់ប្រាក់មានការកើនចំនួន ២០,៩% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ប្រសិនបើពិនិត្យលើមុខសញ្ញាចំណូលជាក់លាក់មួយចំនួន នោះឃើញថា ចំណូលពីផលទុនរបស់អាកាសចរណ៍ស៊ីវិល, ផលទុននៃសកម្មភាពទេសចរណ៍, ផលទុនរបស់ប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ និងអាករនៃស្ថានទូត អនុវត្តបានល្អប្រសើរ ដោយមានកំណើន ៣៨%, ៤,៦%, ១៧,៧%, ៣១,២% រៀងគ្នា ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ លើកលែងតែចំណូលពីកម្រៃគ្រប់គ្រង និងទិដ្ឋាការនាំចេញ មានការធ្លាក់ចុះ ៤០,៧% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។

ដោយឡែក, ចំណូលពីកាតព្វកិច្ចល្បែងកាស៊ីណូ និងចំណូលពីកាតព្វកិច្ចល្បែងផ្សងសំណាងអនុវត្តបានចំនួន ១៥៦ ១៨០ លានរៀល ស្មើនឹង ៧១,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, គឺខ្ពស់ជាង ១៥,៧ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៥៦,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតជាសាច់ប្រាក់ចំណូលនេះមានការកើន ៥៥,២% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ចំណូលនេះ មានការកើនក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ ដោយសារតែកាស៊ីណូណាហ្គាវើលដ៍ ខំផ្លិកស៍ បានបង់បំណុល និងកាស៊ីណូមួយចំនួនបានបង់បន្ថែមនូវចំណូលកាតព្វកិច្ចពីល្បែងដែលបានបង់ខ្វះ តាមរយៈការធ្វើសវនកម្មប្រចាំឆ្នាំ, ក៏ប៉ុន្តែ តាមការប៉ាន់ស្មានរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០២៥ ចំណូលពីកាតព្វកិច្ចល្បែងកាស៊ីណូ និងចំណូលពីកាតព្វកិច្ចល្បែងផ្សងសំណាង អាចសម្រេចបានប្រមាណ ៩៨,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ដោយសារក្រុមហ៊ុនផ្សងសំណាងមួយចំនួនបានព្យួរអាជ្ញាបណ្ណ។

ជារួម, ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ដែលមានបីផ្នែកសំខាន់ៗ រួមមាន៖ ចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធផ្សេងទៀត ក្រៅពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ព្រមទាំងចំណូលកាតព្វកិច្ចពីកាស៊ីណូនិងចំណូលកាតព្វកិច្ចពីឆ្នោតក្នុងឆមាសទី ១ នៅឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបានល្អប្រសើរ និងតាមការប៉ាន់ស្មាន រហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០២៥, ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ អាចនឹងសម្រេចបានប្រមាណ ១០០,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥។

ខ-ចំណូលរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

• ចំណូលរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបានចំនួន ១ ៧៥២ ៨៧៧ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៩,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, គឺប្រហាក់ប្រហែលនឹងការអនុវត្តធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤, ក្នុងនោះ៖

- ចំណូលសារពើពន្ធ អនុវត្តបានចំនួន ៧៤៥ ២៣៨ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៣,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតជាសាច់ប្រាក់ថយចំនួន ២,៣% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។
- ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ អនុវត្តបានចំនួន ១០៩ ២៣០ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៦,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១,៩% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០២៤។
- ចំណូលផ្សេងៗ
  + ចំណូលឧបត្ថម្ភធនពីថវិការដ្ឋ អនុវត្តបានចំនួន ៨៧៧ ១៧៣ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៦,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។
  + ចំណូលពីមូលនិធិរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អនុវត្តបានចំនួន ២១ ២៣៦ លានរៀល ស្មើនឹង ៦៤,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

ជារួម, ចំណូលរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ នេះ អនុវត្តមិនទាន់បានល្អនៅឡើយ និងត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថារហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០២៥ ចំណូលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចនឹងសម្រេចទាបជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ៧,៥% ដោយចំណូលសារពើពន្ធអាចនឹងសម្រេចបានទាបជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ១៥,១%។ ការថមថយនេះ គឺបណ្តាលមកពីការធ្លាក់ចុះចំណូលពន្ធប្រថាប់ត្រា ជាពិសេសដោយសារការបន្តការលើកលែងពន្ធប្រថាប់ត្រាលើការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យដែលមានតម្លៃទាបជាង ឬស្មើ ៧ ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក, ការធ្លាក់ចុះចំណូលពន្ធលើដីធ្លីមិនបានប្រើប្រាស់, ការធ្លាក់ចុះចំណូលអាករបំភ្លឺសាធារណៈ និងការធ្លាក់ចុះប្រភេទពន្ធមួយចំនួនទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ឯកតា៖ លានរៀល

តារាងទី ៤៖ តារាងចំណូលថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

ប្រតិបត្តិការ	ឆ្នាំ ២០២៥				
	ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ	អនុវត្តឆមាសទី ១		ប៉ាន់ស្មានប្រចាំឆ្នាំ	
		ទឹកប្រាក់	%ច្ប.	ទឹកប្រាក់	%ច្ប.
សរុបចំណូលថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	៤ ៤២១ ៥៨០	១ ៧៥២ ៨៧៧	៣៩,៦%	៤ ០៨៨ ៣២៩	៩២,៥%
-សរុបចំណូលចរន្ត	២ ៥១៩ ៤៧៤	៨៥៤ ៤៦៨	៣៣,៩%	២ ១៨៣ ៩៧៣	៨៦,៧%
ចំណូលសារពើពន្ធ (ប្រមូលដោយអគ្គ.ពន្ធដារ)	២ ២១៨ ៧៣៩	៧៤៥ ២៣៨	៣៣,៦%	១ ៨៨២ ៩៧៣	៨៤,៩%
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	៣០០ ៧៣៥	១០៩ ២៣០	៣៦,៣%	៣០១ ០០០	១០០,១%
-សរុបចំណូលផ្សេងៗ	១ ៩០២ ១០៦	៨៩៨ ៤០៩	៤៧,២%	១ ៩០៤ ៣៥៦	១០០,១%
ឧបត្ថម្ភថវិកាពីថ្នាក់ជាតិ	១ ៨៦៩ ៣៧០	៨៧៧ ១៧៣	៤៦,៩%	១ ៨៧១ ៦២០	១០០,១%
ចំណូលពីមូលនិធិរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ	៣២ ៧៣៦	២១ ២៣៦	៦៤,៩%	៣២ ៧៣៦	១០០,០%
ក-ចំណូលថវិការាជធានី ខេត្ត	២ ៥៣៦ ២០៧	៨៧៣ ៦៧៥	៣៤,៤%	២ ២០២ ៣៨០	៨៦,៨%
-ចំណូលចរន្ត	២ ៥០៧ ៤៥៥	៨៥១ ៤៤៩	៣៤,០%	២ ១៧១ ៣៧៨	៨៦,៦%
ចំណូលសារពើពន្ធ (ប្រមូលដោយអគ្គ.ពន្ធដារ)	២ ២១៨ ៧៣៩	៧៤៥ ២៣៨	៣៣,៦%	១ ៨៨២ ៩៧៣	៨៤,៩%
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	២៨៨ ៧១៦	១០៦ ២១១	៣៦,៨%	២៨៨ ៤០៥	៩៩,៩%
-ចំណូលផ្សេងៗ	២៨ ៧៥២	២២ ២២៦	៧៧,៣%	៣១ ០០២	១០៧,៨%
ឧបត្ថម្ភថវិកាពីថ្នាក់ជាតិ	១៣ ០៥២	៦ ៥២៦	៥០,០%	១៥ ៣០២	១១៧,២%
ចំណូលពីមូលនិធិរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ	១៥ ៧០០	១៥ ៧០០	១០០,០%	១៥ ៧០០	១០០,០%
ខ-ចំណូលថវិកាក្រុង ស្រុក	៥៨៧ ៧៣១	២២៩ ៨០៦	៣៩,១%	៥៨៧ ៧៣១	១០០,០%
-ចំណូលចរន្ត	១២ ០១៩	២ ៤៤៣	២០,៣%	១២ ០១៩	១០០,០%
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	១២ ០១៩	២ ៤៤៣	២០,៣%	១២ ០១៩	១០០,០%
-ចំណូលផ្សេងៗ	៥៧៥ ៧១២	២២៧ ៣៦៣	៣៩,៥%	៥៧៥ ៧១២	១០០,០%
ឧបត្ថម្ភថវិកាពីថ្នាក់ជាតិ	៥៥៨ ៦៧៦	២២១ ៨២៧	៣៩,៧%	៥៥៨ ៦៧៦	១០០,០%
ចំណូលពីមូលនិធិរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ	១៧ ០៣៦	៥ ៥៣៦	៣២,៥%	១៧ ០៣៦	១០០,០%
គ-ចំណូលថវិកាឃុំ សង្កាត់	១ ២៩៧ ៦៤២	៦៤៩ ៣៩៦	៥០,០%	១ ២៩៨ ២១៨	១០០,០%
-ចំណូលចរន្ត		៥៧៦	-	៥៧៦	-
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ		៥៧៦	-	៥៧៦	-
-ចំណូលផ្សេងៗ	១ ២៩៧ ៦៤២	៦៤៨ ៨២០	៥០,០%	១ ២៩៧ ៦៤២	១០០,០%
ឧបត្ថម្ភថវិកាពីថ្នាក់ជាតិ	១ ២៩៧ ៦៤២	៦៤៨ ៨២០	៥០,០%	១ ២៩៧ ៦៤២	១០០,០%

៤.២- ការប៉ាន់ស្មាន និងការវាយតម្លៃលើការអនុវត្តចំណូលថវិកាឆ្នាំ ២០២៥

ជារួម, ផ្អែកលើលទ្ធផលដែលសម្រេចបានក្នុងឆមាសទី ១ និងនិន្នាការប្រមូលចំណូលឆមាសទី ២ ខាងមុខនេះ, អាចសន្និដ្ឋានបានថា **ការអនុវត្តចំណូលទាំងថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិឆ្នាំ ២០២៥ អាចនឹងសម្រេចបានទាបជាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥ ប្រមាណ ៣,៣%** ដោយក្នុងនោះ៖

- ចំណូលចរន្តអាចនឹងសម្រេចទាបជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ៣,៥% ដោយសារចំណូលសារពើពន្ធអាចនឹងសម្រេចទាបជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ៤%, ចំណែកឯចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ អាចនឹងសម្រេចខ្ពស់ជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ០,១%, និង
- ចំណូលផ្សេងៗថវិកាជាតិ ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងអាចអនុវត្តបានចំនួន ១ ២២៦ ៨២៧ លានរៀល គឺខ្ពស់ជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ១,៥%។

ជាមួយនឹងស្ថានភាពនៃការថមថយចំណូលឆ្នាំ ២០២៥ តាមការវាយតម្លៃខាងលើ ផ្អែកចំណូលនេះមាន **បញ្ហាប្រឈម និង ហានិភ័យ** មួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

-<u>ផ្នែកចំណូលពន្ធដារ</u>

- ការបន្តថមថយនៃចំណូលពន្ធសំខាន់ៗក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ ដូចជា ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល, ចំណូលពន្ធប្រយោល (អាករលើតម្លៃបន្ថែម និងអាករពិសេស) និងចំណូលពន្ធថ្នាក់ក្រោមជាតិ ខណៈចំណូលពីវិស័យមួយចំនួនទៀត រួមមាន វិស័យសាងសង់ និងអចលនទ្រព្យ ត្រូវបានរំពឹងទុកថានឹងបន្តមានកំណើនយឺតគួបផ្សំជាមួយនឹងការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តនានា,
- ចំណូលពន្ធបន្តប្រឈមនឹងភាពមិនប្រាកដប្រជា ស្របពេលដែលកត្តាខាងក្រៅអាចប៉ះជាអវិជ្ជមានលើវិស័យជាប្រភពចំណូលដែលកំពុងងើបវិញសន្សឹមៗ,
- ការថមថយនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងសកម្មភាពអាជីវកម្មសកលលោក,
- បញ្ហាពាក់ព័ន្ធ និងការអនុវត្តអាករលើតម្លៃបន្ថែមលើផលិតផលនាំចូលដែលត្រូវបានចាត់ជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ,
- កង្វះខាតនូវយន្តការគ្រប់គ្រងក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ (ដូចជា Payment Gateway) ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាពមូលដ្ឋានចំណូលពន្ធពីវិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក,
- ផលប៉ះពាល់មួយចំនួនដែលកើតឡើងពីការបំភ្លៃស្ថានភាពពិត ដោយភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាគណនេយ្យ និងពន្ធដារមួយចំនួន ដែលបានផ្សព្វផ្សាយទៅដល់វិនិយោគិន,
- សកម្មភាពអាជីវកម្មមួយចំនួនមានកម្រិតផលរបរខ្ពស់ ប៉ុន្តែជ្រកក្រោមរូបភាពជាអាជីវកម្មខ្នាតតូច,
- វិស័យមួយចំនួនដែលធ្លាប់បានរួមចំណែកខ្ពស់ក្នុងការប្រមូលចំណូលពន្ធមាននិន្នាការថមថយ,
- បញ្ហាការផលិតនិងចែកចាយនូវផលិតផលសុរានិងថ្នាំជក់ក្លែងក្លាយ និងគេចពន្ធនានា,
- វិស័យអចនលទ្រព្យនៅតែបន្តជួបបញ្ហាប្រឈមនៅឡើយ ស្របពេលជាមួយនឹងសេដ្ឋកិច្ចសកលនៅតែបន្តជួបវិបត្តិ ដែលជាប្រការដាក់កំហិតដល់ការពង្រីកការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។

-<u>ផ្នែកចំណូលពន្ធ និង អាករគយ</u>

- ភាពតានតឹងខាងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ, ការប្រែប្រួលនៃរំហូរពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ, ការរឹតបន្តឹងលក្ខខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុ បានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្ម,

• ការបន្តកើននៃវិនិយោគផ្ដុំដំឡើងរថយន្តនិងទោចក្រយានយន្ត, កំណើនផលិតកម្មក្នុងស្រុកជំនួសឱ្យទំនិញនាំចូល និងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTAs) ក៏បានប៉ះពាល់ដល់ចំណូលគយមួយផ្នែក,

• ការអនុវត្តច្បាប់វិនិយោគថ្មីមានវិសាលភាពគ្របដណ្ដប់មុខសញ្ញាទំនិញដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុគ្រោះពន្ធ និងអាករកាន់តែធំ និងការដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីពិសេសជំរុញការវិនិយោគរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល,

• និន្នាការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់រថយន្តអគ្គិសនី និងរថយន្តដែលមានទំហំស៊ីឡាំងតូច,

• ការបន្តកើតមានឡើងនូវការគេចវេះ និងបន្លំពន្ធដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងស្មុគស្មាញ,

• និន្នាការកើនឡើងនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិក ដែលបង្កការលំបាកដល់ការគ្រប់គ្រង,

• ភាពកាន់តែស្រួចស្រាវនៃសង្គ្រាម (នៅអ៊ុយក្រែន និងនៅមជ្ឈិមបូព៌ា) បានបង្កផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ជាពិសេសគឺភាពរអាក់រអួលនៃខ្សែប្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ជាអន្តរជាតិ,

• ការអនុវត្តពន្ធបដិការរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិកមកលើកម្ពុជា,

• ការបែកខ្ញែកភូមិសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចកំពុងកាត់បន្ថយនូវការចូលរួមក្នុងចរន្តសកលភាវូបនីយកម្មស្របជាមួយនឹងការដាក់សម្ពាធ និងលក្ខខណ្ឌពាណិជ្ជកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់បណ្ដាប្រទេសមហាអំណាច,

• ភាពតានតឹងខាងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ការប្រែប្រួលនៃលំហូរពាណិជ្ជកម្មនិងការវិនិយោគ ការរឹតបន្តឹងលក្ខខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុ បានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្មជាសកល។

-<u>ផ្នែកចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ</u>

- ចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ នៅមិនទាន់មានភាពច្បាស់លាស់ ដោយកត្តាពីខាងក្រៅប្រទេស,
- ការប្រមូលចំណូលមិនទាន់អស់សក្ដានុពល ដែលបណ្ដាលមកពីការកែសម្រួលមួយចំនួនលើផ្នែកច្បាប់ គោលការណ៍ និងយន្តការស្ថាប័ន ដូចជាចំណូលវិស័យទូរគមនាគមន៍ និងធនធានរ៉ែមួយចំនួន,
- ការប្ដេជ្ញាចិត្ត និងភាពម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងកិច្ចសហការប្រទាក់ក្រឡារវាងអន្តរក្រសួង នៅមានកម្រិត,
- កង្វះភាពប្រទាក់ក្រឡា សម្រាប់តាមដានវឌ្ឍនភាព និងវាយតម្លៃការអនុវត្តចំណូលឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព,
- យន្តការទំនាក់ទំនង សមត្ថភាព និងការទទួលខុសត្រូវ នៅមានកម្រិត,
- ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ នៅមិនទាន់បានកែលម្អគ្រប់គ្រាន់ ទន្ទឹមនឹងការអនុវត្តនៅខ្វះចន្លោះ,
- ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង នៅមានកម្រិត ដោយត្រូវធ្វើទំនើបកម្មបន្ថែម និងពង្រីកវិសាលភាពទាំងការប្រើប្រាស់ និងការកសាងប្រព័ន្ធ,
- ការស្វែងរកប្រភពចំណូលថ្មីៗ នៅជួបការលំបាក ដោយមានភាពស្មុគស្មាញ ក្នុងការសម្របសម្រួលពីអន្តរក្រសួង ស្ថាប័ន និងភូមិសាស្ត្រ ព្រមទាំងសមត្ថភាពមន្ត្រី និងប្រសិទ្ធភាពស្ថាប័ននៅមានកម្រិត។

៤.៣- ការអនុវត្តចំណាយឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥

ក-ចំណាយថ្នាក់ជាតិ

ក.១-ចំណាយសរុបឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ នៅឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥, តាមអាណត្តិបើកប្រាក់ (មិនទាន់គិតបុរេប្រទាន) អនុវត្តបានចំនួន ១៤ ៦៤៧ ៩៣៥ លានរៀល ស្មើនឹង ៥១,៣% នៃ

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,៤ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៦,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១០,៤% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ក្នុងនោះ **ចំណាយចរន្ត** អនុវត្តបានចំនួន ១២ ៧០៤ ០៦៨ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៣,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,៨ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៨,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១០,៣% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ទន្ទឹមនេះ, **ចំណាយមូលធន** អនុវត្តបានចំនួន ១ ៩៤៣ ៨៦៦ លានរៀល ស្មើនឹង ៤២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៣ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៣៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើន ១១,១% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ *បើគិតទាំងចំណាយតាមបុរេប្រទាន ដែលមានចំនួនប្រមាណ ៩៣០ ៦០៤ លានរៀល (ចំណាយចរន្ត និងចំណាយមូលធន) ផង, ចំណាយសរុបឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ នៅឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបានចំនួន ១៥ ៥៧៨ ៥៣៩ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៤,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តអនុវត្តបានចំនួន ៥៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និងចំណាយមូលធនអនុវត្តបានចំនួន ៤៧,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។*

ឯកតា៖ លានរៀល

តារាងទី ៥៖ តារាងចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ

ប្រតិបត្តិការ	ឆ្នាំ ២០២៥				
	ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ	អនុវត្តឆមាសទី ១		ប៉ាន់ស្មានប្រចាំឆ្នាំ	
		ទឹកប្រាក់	%ច្ប.	ទឹកប្រាក់	%ច្ប.
II. ចំណាយឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ	២៨ ៥២៦ ៩០៥	១៥ ៥៧៨ ៥៣៩	៥៤,៦%	២៨ ៦៦៨ ៥៨០	១០០,៥%
១. ចំណាយចរន្ត	២៣ ៩០១ ៨០៩	១៣ ៣៩៣ ០៣១	៥៦,០%	២៣ ៩០០ ៥៩១	១០០,០%
+តាមអាណត្តិបើកប្រាក់	២៣ ៩០១ ៨០៩	១២ ៧០៤ ០៦៨		២៣ ៩០០ ៥៩១	
+តាមរជ្ជទេយ្យបុរេប្រទាន និងបុរេប្រទាន		៦៨៨ ៩៦៣			
២. ចំណាយមូលធន	៤ ៦២៥ ០៩៦	២ ១៨៥ ៥០៧	៤៧,៣%	៤ ៧៦៧ ៩៨៩	១០៣,១%
+តាមអាណត្តិបើកប្រាក់	៤ ៦២៥ ០៩៦	១ ៩៤៣ ៨៦៦		៤ ៧៦៧ ៩៨៩	
+តាមបុរេប្រទាន		២៤១ ៦៤១			

ក.២-ចំណាយចរន្តសរុបតាមអាណត្តិបើកប្រាក់ សម្រាប់ឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបាន ៥៣,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,៨ ពិន្ទុភាគរយនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៨,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងនោះ៖

-ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក ដែលមានសមាមាត្រ ៤៤,៤% នៃចំណាយចរន្តថ្នាក់ជាតិសរុប អនុវត្តបាន ៥ ២១១ ១៩៦ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៩,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៣,៦ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៥,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយ

ជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១១,៧% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ជារួម, ប្រាក់បៀវត្សរបស់មន្ត្រីរាជការ គឺអនុវត្តបានល្អ។

-**ចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក** ដែលមានសមាមាត្រ ៥៥,៦% នៃចំណាយចរន្តថ្នាក់ជាតិសរុប អនុវត្តបានចំនួន ៧ ៤៩២ ៨៧២ លានរៀល ស្មើនឹង ៥៦,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាងចំនួន ៥,៨ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៥០,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, ក៏ប៉ុន្តែ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៩,៣% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។

ក.៣-ពិនិត្យមើលការអនុវត្តចំណាយចរន្តតាមវិស័យ, តាមអាណត្តិបើកប្រាក់, ឃើញថា៖

- **វិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ** អនុវត្តបានចំនួន ១ ៦៧៤ ៤៩៩ លានរៀល ស្មើនឹង ៥១,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,២ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៧,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១៨,១% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ក្នុងនោះ **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបានចំនួន ៤៦៨ ១២០ លានរៀល ស្មើនឹង ៥១,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,៥ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៦,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១៦,១% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដោយសារមានការដំឡើងបៀវត្សជូនមន្ត្រីរាជការនៅឆ្នាំ ២០២៥។ **ចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបាន ១ ២០៦ ៣៧៩ លានរៀល ស្មើនឹង ៥១,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,១ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៧,៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ សម្ទុះលឿននៃការអនុវត្តចំណាយនេះ គឺដោយសារមានការបន្ថែមឥណទានជូន៖ (១)-ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សម្រាប់ការបើកដំណើរការស្ថានទូតថ្មី រួមមាន : ស្ថានទូតនៅប៉ាគីស្ថាន, ស្ថានទូតនៅអាប៊ីសាអ៊ូឌីត និងស្ថានអគ្គកុងស៊ុលកម្ពុជានៅសុងក្លា (ប្រទេសថៃ) (២)-ព្រឹទ្ធសភា សម្រាប់ការងារជំនួយសង្គមដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងការងារចុះសួរសុខទុក្ខប្រជាពលរដ្ឋរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំព្រឹទ្ធសភា, (៣)-ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ សម្រាប់ការងារចុះបញ្ជីដីធ្លីជូនប្រជាពលរដ្ឋតាមគោលការណ៍ និងនីតិវិធីថ្មី, និង (៤)-ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ សម្រាប់រៀបចំប្រឡងជ្រើសរើសមន្ត្រីក្របខ័ណ្ឌចូលបម្រើការងារតាមក្រសួង ស្ថាប័ន និងការរៀបចំដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីលើកទឹកចិត្តគាំទ្រសមិទ្ធកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី ៧ នៃរដ្ឋសភា។ ទន្ទឹមនេះ, ក៏មានការផ្ទេរឥណទាន សម្រាប់ការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍អង្គរសង្ក្រាន្តឆ្នាំ ២០២៥ ចំនួន ១០ ប៊ីលានរៀល, កម្មវិធីផ្តល់ដីការពារព្រៃដើម្បីរួមគ្នាអភិវឌ្ឍដោយចីរភាពសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៥ ចំនួន ៦៣,៩ ប៊ីលានរៀល, ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ចំនួន ១២ ប៊ីលានរៀល សម្រាប់និងការសាងសង់ផ្ទះជូនគ្រួសារកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងអតីតយុទ្ធជន ផងដែរ និងក្រសួងផែនការចំនួន ៦,២ ប៊ីលានរៀល សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៥ លើការអនុវត្តការងារជំរឿនសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ច, ការងារអង្កេតប្រជាសាស្ត្រនិងសុខភាពកម្ពុជា និងការងារអង្កេតកម្លាំងពលកម្ម។

ជារួម, ក្រសួង ស្ថាប័ននៃវិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ បាននិងកំពុងផ្តោតលើការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មគន្លឹះៗ តាមគោលដៅកំណត់ រួមមាន៖ (១)-ការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគថ្មី, ការគាំទ្រធុរកិច្ចថ្មី, ថ្នាលឌីជីថល និងសេដ្ឋកិច្ចនវានុវត្តន៍ និងត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្ត «យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី ១», (២)-ការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពការងារគ្រប់គ្រងចំណូល និងប្រមូលចំណូល

សារពើពន្ធ, (៣)-ការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ, (៤)-ការគាំទ្រការកែទម្រង់វិស័យដីធ្លី, (៥)-ការសម្របសម្រួលក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម, (៦)-ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចការទូត និង (៧)-ការគាំទ្រដល់សកម្មភាពនៃអង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ។

- **វិស័យការពារជាតិ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ** អនុវត្តបានចំនួន ២ ៦៦៩ ២៤២ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៧,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ២,៣ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៥,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៨,២%។ ក្នុងនោះ **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបានចំនួន ២ ២៦៤ ៨៥០ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៩,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ០,៨ ពិន្ទុភាគរយ នឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៨,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៤,១% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ **ចំពោះចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបានចំនួន ៤០៤ ៣៩២ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាងចំនួន ៨,៨ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ២៩,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៣៨,៥% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដោយសារមានការបន្ថែមឥណទានជូន៖ (១)-ក្រសួងមហាផ្ទៃ សម្រាប់ទូទាត់កិច្ចសន្យាជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់, គោលរបបឧបត្ថម្ភជនជាប់ឃុំ, និងការរៀបចំពិធីអបអរសាទរខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ៨០ ឆ្នាំ ២០២៥ ថ្ងៃកំណើតនគរបាលជាតិកម្ពុជា, (២)-ក្រសួងយុត្តិធម៌ សម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តវិធានការគន្លឹះ "ការពង្រឹង និងលើកកម្ពស់គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌" និង (៣)-រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចការព្រំដែន សម្រាប់ការអនុវត្តសកម្មភាពគាំទ្រដល់ការចុះវាស់វែងបោះបង្គោលព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ, កម្ពុជា-ឡាវ និងថវិកាសម្រាប់ការថែទាំមជ្ឈមណ្ឌលតម្កល់ឯកសារ ផែនទី និងទិន្នន័យព្រំដែន។

ជារួម, ក្រសួង ស្ថាប័នទាំងនៃវិស័យការពារជាតិ បាននិងកំពុងផ្តោតលើការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មគន្លឹះៗ តាមគោលដៅកំណត់ រួមមាន៖ (១)-ការពង្រឹងសមត្ថភាពនគរបាល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ, (២)-ការបន្តគាំទ្រដល់ការអនុវត្តកិច្ចការពារអធិបតេយ្យជាតិ បូរណភាពទឹកដី សន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាព និងកិច្ចប្រតិបត្តិការសង្គ្រោះប្រជាពលរដ្ឋ, (៣)-ការបន្តគាំទ្រដល់ការអនុវត្តកិច្ចការសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ, (៤)-ការបន្តគាំទ្រដល់ការផលិតលិខិតឆ្លងដែន និងប្រតិបត្តិការផលិតអត្តសញ្ញាណបណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ, (៥)-ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ "ភូមិ-ឃុំ សង្កាត់មានសុវត្ថិភាព", (៦)-ការគាំទ្រដល់ដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ, (៧)-ការគាំទ្រដល់ការពង្រឹង និងលើកកម្ពស់គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ តាមរយៈការអនុវត្តយន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ, (៨)-ការបន្តគាំទ្រដល់កិច្ចដំណើរការរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម សាលា-ជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ និងរដ្ឋបាលតុលាការ, (៩)-ការបន្តគាំទ្រដល់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណុំរឿងក្តីនៅតាមសាលាជម្រះក្តី និងការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណី, (១០)-ការគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ ជាពិសេស ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា និងសាការី, (១១)-ការបន្តផ្តល់ថវិកាការពារក្តីជូនគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីផ្តល់សេវាការពារក្តីដោយឥតគិតថ្លៃជូនប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និង (១២)-ការបន្តគាំទ្រសកម្មភាពការងារពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការព្រំដែន, ការចុះវាស់វែង, ថែទាំ និងបោះបង្គោលព្រំដែន។

• **វិស័យសង្គមកិច្ច** អនុវត្តបានចំនួន ៤ ៩៥១ ៧២២ លានរៀល ស្មើនឹង ៥២,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៨,៤ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៤,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ២១,៩% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ក្នុងនោះ **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបានចំនួន ២ ១៨៨ ១០៧ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៩,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៦,៧ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤២,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ ចំពោះ **ចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបានចំនួន ៥៥,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៩,៩ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤៥,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយមានការបន្ថែមឥណទានជូន៖ (១)-ក្រសួងសុខាភិបាល សម្រាប់ការទិញឱសថព្យាបាលជំងឺទឹកនោមផ្អែម, លើសសម្ពាធឈាម និងឧបករណ៍តេស្ត, ការបន្ថែមថវិកាសម្រាប់មូលនិធិសមធម៌សុខាភិបាល លើការផ្តល់សេវាសុខាភិបាលដោយឥតគិតថ្លៃ, និងការធ្វើទំនើបកម្ម តាមរយៈការបំពាក់បរិក្ខារពេទ្យដល់មន្ទីរពេទ្យជាតិ, (២)-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា សម្រាប់ការពង្រីកវិសាលភាពនៃការផ្តល់អាហារូបករណ៍ដល់សិស្ស, ការពង្រីកចំនួនសាលារៀនគំរូ, និងការផ្តល់ថវិកាសម្រាប់កិច្ចដំណើរការពហុកីឡដ្ឋានជាតិមរតកតេជោ, (៣)-ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា សម្រាប់ការពង្រីកវិសាលភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិជំនួយសង្គមក្នុងកញ្ចប់គ្រួសារ និងកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ជូនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងកុមារអាយុក្រោម ២ ឆ្នាំ ក្នុងគ្រួសារក្រីក្រ, និងការតម្លើងអត្រាប្រាក់ឧបត្ថម្ភសម្រាប់របបសន្តិសុខសង្គមរបស់អតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតយុទ្ធជន។ ទន្ទឹមនេះ, ក៏មានការផ្ទេរឥណទានចំនួន ៨,២ ប៊ីលានរៀល ជូនក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា សម្រាប់ចំណាយបញ្ជូនប្រតិភូកីឡា និងសិល្បៈទៅចូលរួមប្រកួតកីឡាយុវជនអាស៊ីលើកទី ៤ ឆ្នាំ ២០២៥។

ជារួម, ក្រសួង ស្ថាប័ននៃវិស័យសង្គមកិច្ច បាននិងកំពុងផ្តោតលើការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មគន្លឹះៗ តាមគោលដៅដែលបានកំណត់ រួមមាន៖ (១)-ការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ និងការបន្តគាំទ្រដល់ការពង្រឹង និងពង្រីកការទទួលបានសេវាអប់រំ ព្រមទាំងការអប់រំកាយនិងកីឡា, (២)-ការបន្តផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការអភិវឌ្ឍជំនាញ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការទីផ្សារ ពិសេសនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្ម និងការអភិវឌ្ឍវិស័យការងារ និងការរក្សាសុខដុមនីយកម្មនៃទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈ, (៣)-ការបន្តលើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសុខាភិបាល និងការពង្រីកការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាព ឆ្ពោះទៅរកការគ្រប់ដណ្តប់សុខភាពជាសកល ពិសេសសម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រ ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ស្ត្រី និងកុមារ, (៤)-ការបន្តគាំទ្រដល់ការអនុវត្តកម្មវិធីជំនួយសង្គម, (៥)-បន្តផ្តល់របបសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់អតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតយុទ្ធជន, (៦)-ការបន្តឧបត្ថម្ភគាំទ្រដល់សមាគមអតីតយុទ្ធជន, (៧)-ការបន្តឧបត្ថម្ភគោលនយោបាយជូនជនរងគ្រោះ ដោយសារការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន និងការស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន, (៨)-ការបន្តគាំទ្រដល់កិច្ចគាំពារបរិស្ថាននិងការងារអភិរក្ស, (៩)-ការបន្តគាំទ្រដល់ការលើកកម្ពស់យេនឌ័រ, (១០)-ការគាំទ្រដល់ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងព័ត៌មានក្លែងក្លាយ, (១១)-ការការពារ និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ, (១២)-ការអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ជាតិ និង (១៣)-សុខដុមនីយកម្មសាសនា។

• **វិស័យសេដ្ឋកិច្ច** អនុវត្តបានចំនួន ៦៩៧ ២៣៩ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៧,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៩ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន

ចំនួន ២៨,៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, ក៏ប៉ុន្តែ បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៣៧,៣%។ ក្នុងនោះ **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបាន ចំនួន ២៩០ ១២០ លានរៀល ស្មើនឹង ៤២,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ១,៦ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបានចំនួន ៤០,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៩,៣% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ចំពោះ **ចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក** អនុវត្តបានចំនួន ៤០៧ ១១៨ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៥,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ១៣,៤ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ២២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ៦៧,៩% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ដោយមានការបន្ថែមឥណទានជូន៖ (១)-រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល សម្រាប់ចំណាយលើការទិញឧបករណ៍បច្ចេកទេស, សម្ភារៈ និងគ្រឿងបន្លាស់ឧបករណ៍ឧតុនិយម ដើម្បីបំពាក់នៅអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិតេជោ ដំណាក់កាលទី ២ ឆ្នាំ ២០២៥, (២)-ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សម្រាប់ការជ្រើសរើសមន្ត្រីបច្ចេកទេសកសិកម្មចំនួន ៨០០ នាក់ លើផែនការដាក់ពង្រាយឱ្យបានគ្រប់ឃុំ-សង្កាត់ សរុបចំនួន ១ ៦០០ នាក់, (៣)-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ សម្រាប់គាំទ្រដល់ដំណើរការអគ្គលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការសន្តិសុខឌីជីថល (គ.ស.ឌ.) និងការគាំទ្របន្ថែមជូនគណៈកម្មការរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល, និង (៤)-ក្រសួងទេសចរណ៍ សម្រាប់ការផ្តល់ថវិកាដល់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសិក្សាទីផ្សារ និងផ្សព្វផ្សាយទេសចរណ៍កម្ពុជា (CTB)។ ទន្ទឹមនេះ ក៏មានការផ្ទេរឥណទានចំនួន ២១,៩ ប៊ីលានរៀល ជូនរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល សម្រាប់ចំណាយទិញឧបករណ៍បច្ចេកទេស សម្ភារៈបរិក្ខារ និងគ្រឿងបន្លាស់ឧបករណ៍ឧតុនិយម សម្រាប់បំពាក់នៅអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិខេត្តព្រះសីហនុ ដំណាក់កាលទី ១ ក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ និងការផ្ទេរឥណទានចំនួន ២,៩ ប៊ីលានរៀល ជូនក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម សម្រាប់ចំណាយបោះបង្គោលព្រំការពារដីតំបន់កាត់ឆ្មៀល (តំបន់ ១ និងតំបន់ ២ ស្ថិតក្នុងតំបន់ ៣) នៅភូមិសាស្ត្រខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងខេត្តកំពង់ធំ។

ជារួម, ក្រសួង ស្ថាប័ននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ច បាន និងកំពុងផ្តោតលើការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចសមិទ្ធកម្មគន្លឹះៗ តាមគោលដៅដែលបានកំណត់ រួមមាន៖ (១)-ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ឱ្យមានលទ្ធភាពចូលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ និងអាចទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមផ្លូវការ, (២)-ការដាក់ពង្រាយមន្ត្រីបច្ចេកទេសកសិកម្មទៅឃុំ-សង្កាត់ ដែលមានសកម្មភាពកសិកម្ម នៅទូទាំងប្រទេស, (៣)-ការបន្តការលើកកម្ពស់បច្ចេកទេសកសិកម្ម និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ, (៤)-ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និងការបង្ការ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ និងជលផល, (៥)-ការបង្កើនការគាំទ្រដល់ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានរ៉ែគ្រប់ប្រភេទ, (៦)-ការជំរុញការអភិវឌ្ឍទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ, (៧)-ការជួសជុល និងថែទាំប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ, (៨)-ការជំរុញការអភិវឌ្ឍផលិតផល និងការពង្រឹងគុណភាពសេវាទេសចរណ៍, (៩)-ការបន្តបើកទីផ្សារសម្រាប់ការនាំចេញរបស់កម្ពុជា, (១០)-ការបន្តជួសជុល ថែទាំផ្លូវ ស្ពាន និងផ្លូវលំជនបទ ព្រមទាំងការស្តារស្រះ ជីកស្រះ និងអណ្តូងទឹក ដើម្បីទប់ទល់នឹងគ្រោះរាំងស្ងួត, (១១)-ការត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ, (១២)-ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលអេឡិចត្រូនិក, (១៣)-ការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និង (១៤)-ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធស្តង់ដា និងមាត្រាសាស្ត្រ។

*ដូចនេះ, បើធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤, ក្នុងពេល ៦ ខែដើមឆ្នាំ ២០២៥ នេះ, ការអនុវត្តចំណាយនៃវិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ, វិស័យការពារជាតិ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ, វិស័យសង្គមកិច្ច និងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច មានសម្ទុះលឿនជាង ដោយសារ, ម៉្យាង, ក្រសួង ស្ថាប័នបានយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីនីតិវិធីនៃការអនុវត្តថវិកាសមិទ្ធកម្ម និងម៉្យាងទៀត, មានការបន្ថែមឥណទានពី**ឥណទានចំណាយមិនទាន់បែងចែករបស់រាជរដ្ឋាភិបាល** ជូនដល់ក្រសួង ស្ថាប័នមួយចំនួន សម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីគោលនយោបាយអាទិភាព និងវិធានការគន្លឹះ ដែលប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ ដូចបានរៀបរាប់នៅតាមវិស័យនីមួយៗខាងលើ។*

ក.៤-**ចំណាយមូលធនឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ** សរុបសម្រាប់ឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ តាមអាណត្តិបើកប្រាក់អនុវត្តបាន ៤២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៣ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៣៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើន ១១,១% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ **ចំណាយវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេសដោយថវិកាជាតិ** អនុវត្តបានចំនួន ៦៥៩ ២៩៧ លានរៀល ស្មើនឹង ២៥,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, មានសម្ទុះយឺតជាង ១,៧ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ២៧,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់ថយ ៣៥,៤% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ បើគិតទាំងបុរេប្រទាន, ចំណាយមូលធនអនុវត្តបាន ៤៧,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៨,៣ ពិន្ទុភាគរយធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៣៩% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើន ២៤,៩% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ចំពោះ**ចំណាយមូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា** អនុវត្តឆមាសទី ១ បានចំនួន ១ ២៨៤ ៥៦៩ លានរៀល ស្មើនឹង ៦៣,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ ជារួម, **តាមការព្យាកររហូតដល់ចុងឆ្នាំ, ចំណាយមូលធនដោយថវិកាជាតិឆ្លងកាត់អគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិអាចនឹងសម្រេចបានប្រមាណ ១០៣,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ**។ ចំពោះចំណាយវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសនឹងជម្រាបជូនក្នុងផ្នែក ៣.២.៤ ខាងក្រោម ព្រោះស្ថានភាពចំណាយវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស ជាគោលការណ៍ គឺស្មើនឹងចំណូលវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស ហើយជាប្រភេទចំណូល-ចំណាយប្រតិបត្តិការក្រៅប្រព័ន្ធរតនាគារជាតិ។

ខ-ចំណាយថ្នាក់ក្រោមជាតិ

ចំណាយថវិការបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបានចំនួន ១ ៥០៣ ៧៤៤ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៤,៤ ពិន្ទុភាគរយធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ២៩,៦% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើន ១៧,២% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ក្នុងនោះចំណាយចរន្តអនុវត្តបានចំនួន ១ ៤៨១ ៦៤១ លានរៀល ស្មើនឹង ៣៦,៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៣,៦ ពិន្ទុភាគរយធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៣៣,២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើនចំនួន ១៧,៦% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ (បន្ទុកបុគ្គលិកអនុវត្តបានចំនួន ៣៩៥ ១១៤ លានរៀល ស្មើនឹង ៤៣,៨% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់កើន ៩,៥% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤) និងចំណាយមូលធន អនុវត្តបានចំនួន ២២ ១០៣ លានរៀល ស្មើនឹង ៥,៥% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ១,២ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុង

ឆ្នាំ ២០២៤ ដែលអនុវត្តបាន ៤,៣% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ, បើគិតចំណាយជាសាច់ប្រាក់ថយ ៤,៨% ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ជារួម ការអនុវត្តចំណាយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិឆមាសទី ១ មានសម្ទុះលឿនដោយសារសមតុល្យសាច់ប្រាក់នៅក្នុងគណនីប្រាក់បញ្ញើរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ មិនទាន់មានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ចំណាយ ជាពិសេសប្រភពចំណូលធំៗត្រូវទទួលបាននៅត្រីមាសទី ៣ និងទី ៤ នៃឆ្នាំអនុវត្តថវិកា។ តាមការព្យាករណ៍រហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ, ចំណាយថវិការបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ នឹងអាចទាបជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ៧,៥% ដោយសារចំណូលពន្ធដារថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចនឹងអនុវត្តទាបជាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រមាណ ១៥,១%។

ឯកតា៖ លានរៀល

តារាងទី ៦៖ តារាងចំណាយថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

ប្រតិបត្តិការ	ឆ្នាំ ២០២៥				
	ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ	អនុវត្តឆមាសទី ១		ប៉ាន់ស្មានប្រចាំឆ្នាំ	
		ទឹកប្រាក់	%ច្បាប់	ទឹកប្រាក់	%ច្បាប់
សរុបចំណាយថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	៤ ៤២១ ៥៨០	១ ៥០៣ ៧៤៤	៣៤,០%	៤ ០៨៨ ៣២៩	៩២,៥%
សរុបចំណាយចរន្ត	៤ ០២១ ៥៨០	១ ៤៨១ ៦៤១	៣៦,៨%	៣ ៦៨៨ ៣២៩	៩១,៧%
-បន្ទុកបុគ្គលិក	៩០២ ០៦១	៣៩៥ ១១៤	៤៣,៨%	៩០២ ០៦១	១០០,០%
-មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	៣ ១១៩ ៥១៩	១ ០៨៦ ៥២៧	៣៤,៨%	២ ៧៨៦ ២៦៨	៨៩,៣%
សរុបចំណាយមូលធន	៤០០ ០០០	២២ ១០៣	៥,៥%	៤០០ ០០០	១០០,០%
ក-ចំណាយថវិការាជធានី ខេត្ត	២ ៥៣៦ ២០៧	៦៥៩ ៧៦៨	២៦,០%	២ ២០២ ៣៨០	៨៦,៨%
សរុបចំណាយចរន្ត	២ ១៣៦ ២០៧	៦៣៧ ៦៦៥	២៩,៩%	១ ៨០២ ៣៨០	៨៤,៤%
-បន្ទុកបុគ្គលិក	២១៦ ២៦១	៥៩ ៦៨២	២៧,៦%	២១៦ ២៦១	១០០,០%
-មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	១ ៩១៩ ៩៤៦	៥៧៧ ៩៨៣	៣០,១%	១ ៥៨៦ ១១៩	៨២,៦%
សរុបចំណាយមូលធន	៤០០ ០០០	២២ ១០៣	៥,៥%	៤០០ ០០០	១០០,០%
ខ-ចំណាយថវិកាក្រុង ស្រុក	៥៨៧ ៧៣១	១៩៥ ១៥៦	៣៣,២%	៥៨៧ ៧៣១	១០០,០%
សរុបចំណាយចរន្ត	៥៨៧ ៧៣១	១៩៥ ១៥៦	៣៣,២%	៥៨៧ ៧៣១	១០០,០%
-បន្ទុកបុគ្គលិក	២៧២ ០៦៧	១២៨ ៥៦៦	៤៧,៣%	២៧២ ០៦៧	១០០,០%
-មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	៣១៥ ៦៦៤	៦៦ ៥៩០	២១,១%	៣១៥ ៦៦៤	១០០,០%
គ-ចំណាយថវិកាឃុំ សង្កាត់	១ ២៩៧ ៦៤២	៦៤៨ ៨២០	៥០,០%	១ ២៩៨ ២១៨	១០០,០%
សរុបចំណាយចរន្ត	១ ២៩៧ ៦៤២	៦៤៨ ៨២០	៥០,០%	១ ២៩៨ ២១៨	១០០,០%
-បន្ទុកបុគ្គលិក	៤១៣ ៧៣៣	២០៦ ៨៦៦	៥០,០%	៤១៣ ៧៣៣	១០០,០%
-មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	៨៨៣ ៩០៩	៤៤១ ៩៥៤	៥០,០%	៨៨៤ ៤៨៥	១០០,០%

៤.៤- ហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ

ក-ការដកសាច់ប្រាក់

ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ មានឥណទានវិនិយោគសាធារណៈដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសចំនួន ៦ ៨៧១ ២៧០ លានរៀល។ ជាក់ស្តែង, ការដកសាច់ប្រាក់យកមកប្រើប្រាស់ក្នុងគម្រោង/កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀងឥណទានសម្បទាន និងកិច្ចព្រមព្រៀងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង តាមបរិបថរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រេចបានសរុបប្រមាណ ៤៤៥,០៧ លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬសមមូលនឹង ១ ៧៩៣,២៦ ប៊ីលានរៀល គឺស្មើនឹងប្រមាណ ២៦,១% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ក្នុងនោះ៖ ឥណទានសម្បទានសម្រេចបានចំនួន ៤០៨,៩៨ លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬសមមូលនឹង ១ ៦៤៨,៥១ ប៊ីលានរៀល គឺស្មើនឹងប្រមាណ ២៦,១៤% នៃឥណទានប្រចាំឆ្នាំ; ចំណែកហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង សម្រេចបានចំនួន ៣៦,០៨ លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬសមមូលនឹង ១៤៤,៧៦ ប៊ីលានរៀល គឺស្មើនឹងប្រមាណ ៤២,៦៤% នៃឥណទានប្រចាំឆ្នាំ។ ទឹកប្រាក់នេះ នៅមិនទាន់បញ្ចូលនៅឡើយនូវហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងមួយចំនួនទៀត ដែលត្រូវបានផ្តល់ទៅដល់គោលដៅអនុវត្តផ្ទាល់ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍តែម្តង ដោយមិនឆ្លងតាមបរិបថ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយរួមទាំងគម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត និងសង្គម និងគម្រោងកសាងសមត្ថភាពផងដែរ។

ខ-ការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងថ្មី

ក្នុងឆមាសទី ១ នៃ ឆ្នាំ ២០២៥ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងឥណទានសម្បទាន មានទឹកប្រាក់សរុបចំនួនប្រមាណ ២៦៦,២២ លានដុល្លារអាម៉េរិក សម្រាប់អនុវត្ត ១០ គម្រោង/កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ ដែលក្នុងនោះមាន៖

-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងចំនួន ៧ គម្រោង/កម្មវិធី មានទឹកប្រាក់សរុបចំនួនប្រមាណ ៦៩,៧៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក។ ទឹកប្រាក់នេះ មិនរាប់បញ្ចូលទឹកប្រាក់ហិរញ្ញប្បទាន ដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានផ្តល់ទៅដល់បណ្តាគោលដៅអនុវត្តដោយផ្ទាល់ដោយមិនឆ្លងកាត់រាជរដ្ឋាភិបាលទេ។

-ឥណទានសម្បទានចំនួន ៣ គម្រោង/កម្មវិធី មានទឹកប្រាក់សរុបចំនួនប្រមាណ ១៩៦,៤៨ លានដុល្លារអាម៉េរិក ឬប្រមាណ ១៤២,៣១ លានអេសដេអែរ គឺស្មើនឹងប្រមាណ ៧,១២% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

៤.៥- ការប៉ាន់ស្មាន និងការវាយតម្លៃលើការអនុវត្តចំណាយឆ្នាំ ២០២៥

ជាមួយនឹងការគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់, ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក ជាពិសេសបៀវត្ស ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងអនុវត្តស្មើនឹងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ ហើយអាចឆ្លើយតបបានទៅនឹងគោលនយោបាយដំឡើងបៀវត្សឆ្នាំ ២០២៥ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ប្រាក់បៀវត្សរបស់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ត្រូវបានដំឡើងតាមផែនការដែលបានគ្រោងទុក។ ជាក់ស្តែង, បៀវត្សអប្បបរមារបស់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិលទូទៅ កើនដល់ចំនួន ១ ៣៩៦ ៩៥០ រៀល, បៀវត្សអប្បបរមាគ្រូបង្រៀន និងគ្រូពេទ្យ កើនដល់ចំនួន ១ ៤៩៦ ៩៥០ រៀល, បៀវត្សអប្បបរមានគរបាលជាតិ (ពលបាលត្រី) កើនដល់ចំនួន ១ ៤៨៣ ៩២៧ រៀល (ដោយគិតបញ្ចូលទាំងរបបអង្ករ) និងបៀវត្សអប្បបរមាយោធិន (ពលទោ) កើនដល់ចំនួន ១ ៤០៥ ០២៧

រៀល (ដោយគិតបញ្ចូលទាំងរបបអង្គរ)។ ចំពោះប្រាក់បំណាច់របស់ មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា ក៏ត្រូវបានដំឡើងដល់ចំនួន **៧៩ ម៉ឺនរៀល**ផងដែរ។ ទន្ទឹមនេះ, មន្ត្រីរាជការទូទៅ ក៏ដូចជានិវត្តជនជាអតីតមន្ត្រីរាជការ និងអតីតយុទ្ធជន ក៏ត្រូវបានផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ៥ ម៉ឺនរៀល សម្រាប់ការចូលឆ្នាំប្រពៃណីខ្មែរ និង ៥ ម៉ឺនរៀលសម្រាប់បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ, ប្រាក់របបសន្តិសុខសង្គមប្រចាំខែរបស់អតីតមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងអតីតយុទ្ធជន ក៏ត្រូវបានដំឡើងដល់ចំនួន **៨៤,៥ ម៉ឺនរៀល** ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់និវត្តជន។ លើសពីនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏បានផ្តល់ថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តការថែទាំសុខភាពមន្ត្រីសាធារណៈ, អតីតមន្ត្រីរាជការ និងអតីតយុទ្ធជន ដើម្បីរ៉ាប់រងលើការទ្រទ្រង់ថែទាំសុខភាពមន្ត្រីសាធារណៈ បន្ថែមពីលើប្រាក់ឧបត្ថម្ភគោលនយោបាយគាំពារសង្គមចំនួនពីរ គឺប្រាក់ឧបត្ថម្ភមាតុភាពដល់មន្ត្រីរាជការ និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទជាស្ត្រី និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភបុណ្យសពមន្ត្រីរាជការដែលទទួលមរណភាពក្នុងពេលបំពេញបេសកកម្ម ឬគ្រោះថ្នាក់ការងារ ដើម្បីរៀបចំពិធីបុណ្យសពតាមប្រពៃណី ដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តរួចមកហើយ និងសម្រាប់កញ្ចប់ថវិកាទ្រទ្រង់របបសន្តិសុខសង្គមផ្នែកហានិភ័យការងារ សម្រាប់មន្ត្រីសាធារណៈ។ ចំណែកឯ, **ចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក** របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ក្នុងឆមាសទី ២ ខាងមុខ អាចនឹងមានសន្ទុះលឿនជាងនៅក្នុងឆមាសទី ១ ហើយនឹងត្រូវតម្រង់ការអនុវត្តចំណាយឱ្យចំទិសដៅ តាមរយៈការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិចំណាយ និងការដាក់ចេញវិធានការចាំបាច់មួយចំនួន។

ជារួម, ផ្អែកលើលទ្ធផលអនុវត្តក្នុងឆមាសទី ១ និងនិន្នាការចំណាយនៅឆមាសទី ២ អាចសន្និដ្ឋានបានថា **ការអនុវត្តចំណាយឆ្នាំ ២០២៥ នឹងទាបជាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២៥ ក្នុងរង្វង់ប្រមាណ 0,៥%**។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, ជាមួយនឹងការវាយតម្លៃអំពីទិដ្ឋភាពនៃការអនុវត្តចំណាយថវិកា ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ និងរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ, ផ្នែកចំណាយអាចជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមខាងបច្ចេកទេសមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

-ចំណាយចរន្ត

- ចំណាយខ្លះមិនទាន់មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ពិសេសនៅកម្រិតប្រតិបត្តិការ (ប្រសិទ្ធភាពបច្ចេកទេស និងតម្លៃនៃលុយ) ទោះបីជាមានការកែលម្អច្រើនហើយក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ,
- បញ្ហាសមត្ថភាព និងការផ្លាស់ប្តូរមន្ត្រីទទួលបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋទេយ្យករបុរេប្រទាន មន្ត្រីទទួលបន្ទុកចុះប្រតិបត្តិការក្នុង FMIS និងក្រុមលទ្ធកម្ម នៅតែបន្តកើតមាននៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន,
- ក្រោយទទួលបានធានាចំណាយពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួង ស្ថាប័នខ្លះ ចាប់ផ្តើមអនុវត្តកិច្ចលទ្ធកម្មយឺត មិនស្របតាមពេលដែលបានកំណត់ក្នុងផែនការលទ្ធកម្ម គួបផ្សំនឹងបញ្ហាសមត្ថភាពមន្ត្រីលើការងារលទ្ធកម្មសាធារណៈ,
- បញ្ហាបច្ចេកទេសក្នុងប្រព័ន្ធ FMIS ត្រូវបានដោះស្រាយបន្តបន្ទាប់ ប៉ុន្តែនៅមានភាពចាំបាច់ត្រូវបន្តកែលម្អ ដើម្បីសម្រួលដល់ការប្រើប្រាស់ (Friendly use) នៅក្នុងការអនុវត្តថវិកា,
- ក្រសួង ស្ថាប័នភាគច្រើន នៅមិនទាន់ប្រគល់ប្រសិទ្ធអំណាចដល់អង្គភាពថវិកាអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិមិនពេញលេញនៅក្នុងប្រតិបត្តិការចំណាយ ស្របតាមបទដ្ឋានគតិយុត្ត។

-ចំណាយវិនិយោគ

- គម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់ មិនមានកំណើន ឬត្រូវបានកាត់បន្ថយជាបន្តបន្ទាប់ ចាប់ពីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលការណ៍នេះ កំពុងដាក់សម្ពាធកាន់តែខ្លាំងដល់លទ្ធភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការដោះស្រាយតម្រូវការអភិវឌ្ឍន៍ជាមូលដ្ឋាន (ជាការបំពេញគ្នាជាមួយសមិទ្ធផលធំៗទាំងឡាយ ក្រោមគម្រោងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ) ក៏ដូចជាការដោះស្រាយសំណូមពរចាំបាច់ប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជន ដែលមានបច្ច័យយ៉ាងសំខាន់ខាងសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ,
- រាជរដ្ឋាភិបាលមានតម្រូវការអនុវត្តគម្រោងថ្មីធំៗមួយចំនួន ដែលមានសារៈសំខាន់ខាងនយោបាយ និងសង្គម ដែលការណ៍នេះដាក់សម្ពាធបន្ថែមទៅលើឥណទានថវិកាគម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់ ដោយសារគម្រោងធំៗទាំងនោះ មានតម្រូវការទូទាត់ពហុឆ្នាំ ហើយជាយថាហេតុ អាចបង្កើនបន្ទុកបំណុល ព្រមទាំងនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់គម្រោងមួយចំនួនដែលបានគ្រោងរួចហើយ,
- ការវិនិយោគថ្មីដោយហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការលើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ មានសម្ទុះលឿន ដែលការណ៍នេះកំពុងដាក់សម្ពាធបន្ថែមលើចំណាយថវិកា ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌកញ្ចប់ថវិកាគម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់ ទាំងថវិកាជួសជុល និងថែទាំ ព្រោះការបន្តថែទាំ និងជួសជុល ជាកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋ,
- ដោយសារលទ្ធភាពថវិកាមានកំណត់ ការពុះប្រៀកគម្រោងអនុវត្តជាច្រើនឆ្នាំ ក៏បានធ្វើឱ្យតម្លៃគម្រោងកើន និងទទួលបានសមិទ្ធផលយឺត,
- ការកត់ត្រាថវិកាបុរេប្រទានជាចំណាយក្នុងឆ្នាំ ២០២៥ បានធ្វើឱ្យមានតម្រូវការឥណទានថវិកាច្រើនជាងឆ្នាំមុនៗ នៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលតម្រូវឱ្យដកប្រើកញ្ចប់ឥណទានថវិកាត្រៀមបម្រុងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបានគ្រោងសម្រាប់ដោះស្រាយតម្រូវការអាទិភាពផ្សេងទៀត,
- សមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងការវិនិយោគសាធារណៈ នៅមានកម្រិត។

៤.៦- តុល្យភាពចំណូល-ចំណាយឆមាសទី ១ និងការវាយតម្លៃការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០២៥

ជារួម, ចំណូលថវិកាថ្នាក់ជាតិឆមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០២៥ អនុវត្តបាន ៥៣,៤% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសម្ទុះលឿនជាង ៧,៩ ពិន្ទុភាគរយ ធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ចំណែកឯផ្នែកចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិវិញ, មានសម្ទុះលឿនជាងឆ្នាំ ២០២៤ ពោលគឺសម្រេចបាន ៥៤,៦% (គិតទាំងបុរេប្រទាន) នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។ តាមការប៉ាន់ស្មានដល់ដំណាច់ឆ្នាំ, ឱនភាពថវិកាសរុបឆ្នាំ ២០២៥ នឹងមានទំហំ -៧ ១៩៨ ១៩៤ លានរៀល សមមូលនឹងប្រមាណ ១ ៧៧៦ លានដុល្លារអាម៉េរិក, ត្រូវជា -៣,៥០% នៃ ផ.ស.ស. គឺខ្ពស់ជាងឱនភាពថវិការដ្ឋសរុបដែលបានគ្រោងក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ស្មើនឹង -៣,០៩% នៃ ផ.ស.ស.។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ, បន្ថែមលើទំហំហិរញ្ញប្បទានដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥, រាជរដ្ឋាភិបាលអាចនឹងមានការចាំបាច់ត្រូវប្រើប្រាស់ប្រាក់សន្សំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងទំហំប្រមាណ ៨៤៥ ៨៨២ លានរៀល សមមូលនឹងប្រមាណ ២០៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក ដើម្បីបំពេញតម្រូវការចំណាយតាមការគ្រោងទុក ក៏ដូចជាដើម្បីរក្សាតុល្យភាពថវិកាឆ្នាំ ២០២៥។ ក្នុងន័យនេះ, ការខកខានក្នុងការសម្រេចបាននូវលទ្ធផលចំណូលតាមការប៉ាន់ស្មានដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ក៏ដូចជាការបោះផ្សាយលក់មូលបត្ររដ្ឋមិនបានគ្រប់ផែនការឆ្នាំ ២០២៥ នឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានថែមទៀតដល់តុល្យភាពដែលបានព្យាករណ៍នេះ។ ផ្ទុយទៅវិញ, ប្រសិនបើការអនុវត្ត

ការប្រមូលចំណូល, ជាពិសេស ចំណូលពន្ធ និងអាករគយ ព្រមទាំងចំណូលពន្ធដារ សម្រេចបានលទ្ធផលប្រសើរជាងការប៉ាន់ស្មាននេះ, នោះរាជរដ្ឋាភិបាលអាចរក្សាបាននូវគោលការណ៍មិនប្រើប្រាស់ប្រាក់សន្សំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចបានគ្រោងទុកនៅពេលរៀបចំច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ស្របតាមគោលការណ៍ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពចំណាយជាជំហានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

តារាងទី ៧៖ តារាងតុល្យភាពថវិការដ្ឋ

សូចនាករ	២០២៣	២០២៤		២០២៥	
	អនុវត្ត	ច្បាប់	អនុវត្ត	ច្បាប់	ប៉ាន់ស្មាន
ផសស (លានរៀល)	១៧៧ ៣៥១ ៤៧១	១៩១ ៨៦២ ៣៩៩		២០៥ ៧៧៩ ៦០១ (**)	
I. សរុបចំណូលថវិការដ្ឋ (%ផសស)	១៩,៨៤%	១៦,៩៤%	១៥,០០%	១៥,៣៦%	១៤,៨៥%
ចំណូលក្នុងប្រទេស (%ផសស)	១៥,៤៨%	១៦,៥៨%	១៤,៨៣%	១៥,០៥%	១៤,៥៤%
- ចំណូលចរន្ត (%ផសស)	១៥,២៤%	*១៦,៣២%*	*១៤,៥៨%*	១៤,៧៧%	១៤,២៥%
II. ចំណាយសរុបថវិការដ្ឋ (%ផសស)	២១,០៩%	១៩,៣៤%	១៧,៤៦%	១៨,៤៤%	១៨,៣៥%
- ចំណាយចរន្ត (%ផសស)	១៣,០០%	*១៣,៤៩%*	*១២,២៨%*	១២,៦៦%	១២,៥០%
អតិរេកចរន្ត (%ផសស)	២,២៥%	២,៨៣%	២,៣០%	២,១១%	១,៧៦%
III. ឱនភាពសរុប (%ផសស)	-៥,៦១%	-២,៤០%	-២,៤៦%	-៣,០៩%	-៣,៥០%
IV. តម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន		៣,៥០%	៣,៣៨%	៤,២៧%	៤,៦៨%
- ឱនភាពសរុបនៃថវិកាថ្នាក់ជាតិ		២,៤០%	២,៤៦%	៣,០៩%	៣,៥០%
- ការទូទាត់ការខ្ចី		១,១០%	០,៩២%	១,១៨%	១,១៨%
V. ប្រភពហិរញ្ញប្បទាន		៣,៥០%	៣,៣៨%	៤,២៧%	៤,៦៨%
- ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស		៣,២៧%	៣,៤៧%	៤,០២%	៤,០២%
• មូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា		០,៣៦%	០,៧០%	០,៩៦%	០,៩៦%
• វិនិយោគសាធារណៈដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស		២,៩១%	២,៧៧%	៣,០៦%	៣,០៦%
- ហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេស		០,២៣%	-០,០៩%	០,២៤%	០,៦៥%
• ប្រាក់បញ្ញើរាជរដ្ឋាភិបាល			-០,២៥%		០,៤១%
• ការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ		០,២៣%	០,១៦%	០,២៤%	០,២៤%

<u>សេចក្តីបញ្ជាក់៖</u> (**) ផ.ស.ស. តាមថ្លៃបច្ចុប្បន្ន ផ្អែកលើការវាយតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ (ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២៥)

៥- វិធានការដោះស្រាយសម្រាប់ការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០២៥

ក្នុងគោលបំណងរក្សាតុល្យភាពថវិកា ដោយកាត់បន្ថយការប្រើប្រាក់សន្សំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យតិចជាងទំហំ ២០៩ លានដុល្លារអាមេរិក ដូចតាមការប៉ាន់ស្មានខាងលើ ក៏ដូចជាដើម្បីបង្ហាញនូវការខិតខំរបស់

រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការរក្សាគោលការណ៍មិនប្រើប្រាស់ប្រាក់សន្សំ ដូចបានគ្រោងក្នុងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បានដាក់ចេញនូវវិធានការអនុវត្តចាំបាច់នានា ទាំងផ្នែកចំណូល និងទាំងផ្នែកចំណាយ ដូចខាងក្រោម៖

៥.១- វិធានការអនុវត្តបន្តលើការប្រមូលចំណូលសម្រាប់ឆមាសទី ២ ឆ្នាំ ២០២៥

ដើម្បីជានាសម្រេចបាននូវការប្រមូលចំណូលដូចដែលបានរំពឹងទុក ក៏ដូចជាសម្រេចបានលទ្ធផលកាន់តែប្រសើរ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនឹងបន្តយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់នូវវិធានការក្នុងការប្រមូលចំណូល ដូចតទៅ៖

-<u>ផ្នែកពន្ធដារ</u>

វិធានការពង្រឹងការកៀរគរចំណូលពន្ធដារ មានដូចខាងក្រោម៖

- បន្តពង្រឹងអនុវត្តយន្តការការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសផលិតស្រាបៀរ និងភេសជ្ជៈគ្មានជាតិសុរាដើម្បីជំរុញលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែងស្មើភាព និងពង្រឹងការធ្វើសវនកម្មលើសហគ្រាសដែលមានហានិភ័យខ្ពស់,
- បន្តពង្រឹងអនុលោមភាពសារពើពន្ធ និងការប្រមូលចំណូលពីវិស័យទូរគមនាគមន៍ តាមរយៈការពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ក្នុងការទទួលបានទិន្នន័យពីមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ (DMC) ដើម្បីពិនិត្យអំពីកម្រិតអនុលោមភាពសារពើពន្ធរបស់សហគ្រាសក្នុងវិស័យនេះ,
- បន្តយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តការអនុគ្រោះពន្ធប្រថាប់ត្រាលើការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យសម្រាប់ផ្ទះតម្លៃក្រោម ឬស្មើ ៧ ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក និងសម្រាប់អ្នកទិញលំនៅដ្ឋាន និង/ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិជាលើកដំបូង (First-Time Home Buyer) តម្លៃក្រោម ឬស្មើ ២១ ម៉ឺនដុល្លារអាម៉េរិក ដល់ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍លំនៅដ្ឋានជាសមាជិកនៃសមាគមអ្នកអភិវឌ្ឍន៍លំនៅដ្ឋានកម្ពុជាដែលទទួលបានការលើកលែង,
- ពង្រឹងការផ្សព្វផ្សាយការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ សម្រាប់គម្រោងជាប់គាំងក្នុងខេត្តព្រះសីហនុឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយដើម្បីឱ្យសាធារណជនបានយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ និងស៊ីជម្រៅ និងបន្តយកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមពាក់ព័ន្ធនានា,
- ពង្រឹងការទារបំណុលពន្ធ និងអនុវត្តវិធានការតឹងទារបំណុលពន្ធចំពោះបំណុលពន្ធដែលជាអាទិភាពអាចប្រមូលបាន តាមរយៈការជ្រើសរើសបំណុលពន្ធដែលមានសក្តានុពល ជាពិសេសបំណុលរបស់អ្នកជាប់ពន្ធធំនិងអ្នកជាប់ពន្ធមធ្យមដែលមានបំណុលពន្ធចំនួនច្រើន និងមានអាយុកាលក្រោម ៣ ឆ្នាំ ព្រមទាំងជំរុញនិងលើកទឹកចិត្តចំពោះសហគ្រាសដែលមានបំណងដោះស្រាយបំណុលពន្ធ,
- ពង្រឹង និងជំរុញការបញ្ចប់កម្មវិធីសវនកម្មដែលនៅសេសសល់ តាមរយៈការជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសដែលមានបំណងដោះស្រាយបញ្ហាសវនកម្ម,
- ពង្រឹងយន្តការសវនកម្មពន្ធដារ តាមរយៈការអនុវត្តឱ្យខាងតែបាននូវគោលការណ៍ដូចមានកំណត់ក្នុងសៀវភៅណែនាំស្ដីពីបែបបទនិងនីតិវិធីនៃការធ្វើសវនកម្មពន្ធដារ សម្រាប់មន្ត្រីពន្ធដារនិងអ្នកជាប់ពន្ធ និងពង្រឹងការអនុវត្តក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈមន្ត្រីពន្ធដារ ការអនុវត្តវិធានការដាក់ទោសទណ្ឌចំពោះមន្ត្រីដែលប្រព្រឹត្តខុស និងយន្តការរាយការណ៍និងប្ដឹង,

• ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងការធ្វើសវនកម្មចំពោះសហគ្រាសក្នុងវិស័យដែលមានសក្តានុពល និងមានហានិភ័យខ្ពស់ ដូចជា៖ វិស័យទូរគមនាគមន៍ អាជីវកម្មរ៉ែ និងការដឹកជញ្ជូនទំនិញ,

• ជំរុញការប្រមូលចំណូលពីវិស័យល្បែងពាណិជ្ជកម្ម (កាស៊ីណូ),

• បន្តរិះរកយន្តការដើម្បីផ្តល់សេវាជូនអ្នកជាប់ពន្ធឱ្យកាន់តែសាមញ្ញ រហ័ស ងាយស្រួល និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដែលមានលក្ខណៈឌីជីថល និងអនុលោមតាមឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ,

• ជំរុញការរៀបចំយន្តការអនុវត្ត និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការកំណត់អត្តសញ្ញាណអចលនទ្រព្យ (Property ID) សម្រាប់អចលនទ្រព្យគម្រោងបុរី,

• អនុវត្តពន្ធលើចំណេញមូលធនលើទ្រព្យ ៥ ប្រភេទ រួមមាន៖ ភតិសន្យា ទ្រព្យវិនិយោគ កេរ្តិ៍ឈ្មោះអាជីវកម្ម កម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងរូបិយវត្ថុបរទេស។

-<u>ផ្នែកចំណូលពន្ធ និងអាករគយ</u>

វិធានការពង្រឹងការកៀរគរចំណូលពន្ធ និងអាករគយ មានដូចខាងក្រោម៖

• បន្តធ្វើទំនើកម្មលើការងារស្នូលរបស់ខ្លួនឱ្យកាន់ប្រសើរឡើងបន្ថែមទៀត ជាពិសេសលើការងារទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយ និងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម,

• ពង្រីកវិសាលភាពនៃប្រតិបត្តិការសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ,

• ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពអនុលោមភាពលើមុខទំនិញជាសក្តានុពលនៃការប្រមូលចំណូល រួមមាន គ្រឿងអេឡិចត្រូនីក, ស្រា, ប្រេងរំអិល ជាដើម ដោយកំណត់នូវមុខសញ្ញាដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យរូបវន្តនៅដើមទី កណ្តាលទី និងចុងទី,

• បន្តជំរុញអនុលោមភាពដោយស្ម័គ្រចិត្តរបស់ធុរជន និងយកចិត្តទុកដាក់ប្រយុទ្ធប្រឆាំងទំនិញល្មើសកម្មសិទ្ធិបញ្ញា,

• ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគោលការណ៍លើកទឹកចិត្តពន្ធនិងអាករក្រោមក្របខ័ណ្ឌផ្សេងៗ ពិសេសគម្រោង QIP,

• បន្តពង្រីកយន្តការធុរជនល្អនិងកម្មវិធី AEO និងពង្រឹងយន្តការភាពជាដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជន។

-<u>ផ្នែកចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ</u>

វិធានការពង្រឹងការកៀរគរចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ មានដូចខាងក្រោម៖

• បន្តអនុវត្តឱ្យបានគត់មត់នូវវិធានការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការរៀបចំផែនការទាក់ទាញទេសចរមកកាន់ខេត្តសៀមរាប ដោយទម្លាក់តម្លៃសេវាសាធារណៈមួយចំនួន ដូចជាការបង់ថ្លៃសួយសារដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យបំរើសេវាទេសចណ៍,

• បន្តពង្រឹង និងជំរុញការគ្រប់គ្រងការប្រមូលចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ លើការទូទាត់ប្រាក់ជាទម្រង់អេឡិចត្រូនិក ជាពិសេសការទិញប័ណ្ណចូលទស្សនារមណីដ្ឋានអង្គរ ដោយកែសម្រួលប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យដែលមានភាពសាំញ៉ាំ មកជាប្រព័ន្ធមានភាពងាយស្រួល ប្រើ Self-Service Machine និងបង្កើត Mobile app,

• បន្តពង្រឹងយន្តការ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូលពីវិស័យធនធានរ៉ែឱ្យអស់សក្តានុពល ជាពិសេស ផលិតផលរ៉ែនាំចេញក្រៅប្រទេស មានជាអាទិ៍៖ រ៉ែមាស រ៉ែដែកធៅ រ៉ែម៉ង់កាណែសធៅ រ៉ែខ្សាច់ ស្របតាមគោលការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្នុងនោះត្រូវចុះផ្ទាល់ដល់ការដ្ឋានអាជីវកម្មដោយក្រុមការងារអន្តរក្រសួង ស្ថាប័ន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ការបង់សួយសារជាមួយបរិមាណធ្វើអាជីវកម្មជាក់ស្តែង,

• បន្តជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ (NRMIS) នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ស័ក្តិសិទ្ធិភាព និងគណនេយ្យភាព រួមទាំងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់អេឡិចត្រូនិក (e-Payment) ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការបង់ចំណូល ការកត់ត្រា និងការ-តាមដានការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ,

• បន្តជំរុញ និងពង្រឹងការគ្រប់គ្រងការប្រមូលចំណូលពីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការ-ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ NRMIS និងប្រព័ន្ធបង់ប្រាក់អេឡិចត្រូនិក (e-Payment), ដោយចុះពិនិត្យផ្ទាល់ដល់ទីតាំង ឬការដ្ឋានអាជីវកម្ម ដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ឬក្រុមការងារអន្តរក្រសួង ស្ថាប័ន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ការបង់ចំណូល ព្រមទាំងពង្រឹងយន្តការប្រមូលចំណូល និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងក្រសួងជំនាញទទួលបន្ទុក,

• ជំរុញការប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានគ្រប់គ្រងបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ (SARMIS) ជំនាន់ថ្មី ពេញលេញសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត,

• បន្តពិនិត្យ និងជំរុញក្រុមហ៊ុន ដែលទទួលបានសិទ្ធិពីរដ្ឋ សម្រាប់គម្រោងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និងក្រុមហ៊ុនធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងធ្វើអាជីវកម្មធនធានរ៉ែ ឧស្ម័ន និងប្រេងកាត ជាដើម ឱ្យបន្តដំណើរការអនុវត្តតាមកិច្ចសន្យា ឬចាត់វិធានការសមស្របណាមួយចំពោះករណីមិនមានអនុលោមភាព,

• ទប់ស្កាត់ការកកើតបំណុលមិនមែនសារពើពន្ធថ្មី និងបន្តចាត់វិធានការតឹងទារបំណុល ពិសេសពីវិស័យទូរគមនាគមន៍, វិស័យរ៉ែ, វិស័យអាកាសចរស៊ីវិល, ការជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ,

• បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងប្រមូលចំណូលកាតព្វកិច្ចពីល្បែងកាស៊ីណូ និងល្បែងផ្សងសំណាង។

៥.២- វិធានការផ្នែកចំណាយសម្រាប់ឆមាសទី ២ ឆ្នាំ ២០២៥

ផ្អែកតាមការវាយតម្លៃស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងលទ្ធផលនៃការប្រមូលចំណូលសារពើពន្ធ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធនៅឆមាសទី ១ និងដើម្បីធានាការអនុវត្តចំណាយថវិកាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានដាក់ចេញនូវវិធានការផ្នែកចំណាយសម្រាប់ឆមាសទី ២ ដូចខាងក្រោម៖

• បង្កើនការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធភាពចំណាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដោយតម្រង់ទិសចាយឱ្យចំទិសដៅ តាមដែលអាចធ្វើទៅបានទាំងចំណាយចរន្ត និងគម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់,

• បន្តពិនិត្យកែសម្រួលនីតិវិធីបន្ថែមតាមការចាំបាច់ ដោយមិនបោះបង់ចោលគោលដៅនៃការ-បង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ និងការធានាបាន "តម្លៃនៃលុយ" ព្រមទាំងសមិទ្ធកម្មនៃកម្មវិធី ពោលគឺ មិនអនុញ្ញាតឱ្យចាយខ្ជះខ្ជាយ ដើម្បីឱ្យអស់ឥណទានថវិកាដែលមានក្នុងច្បាប់,

• ក្នុងខណៈដែលថវិកាគម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់ និងថវិកាជួសជុលថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តកំពុងប្រឈមការលំបាក, គម្រោងហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការ ត្រូវបង្កើនការផ្តល់អាទិភាពលើការជួសជុល (Repair), កែលម្អ (Improve), និងលើកកម្រិត (Upgrade) សមិទ្ធផលដែលមានស្រាប់ ស្របតាមអតិក្រមពង្រឹងជាជាងពង្រីករបស់សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី,

- បន្តផ្សព្វផ្សាយជូនក្រសួង ស្ថាប័នអំពីក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ និងនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុជាធរមានសម្រាប់រៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគផ្ទាល់ហិរញ្ញប្បទានដោយថវិកាថ្នាក់ជាតិ,
- បន្តពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប័នឱ្យសិក្សាតម្លៃគម្រោងឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងស្នើសុំធានាចំណាយគម្រោងដែលមានក្នុងផែនការឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេល,
- ជំរុញការអនុវត្តចំណាយទាំងផ្នែកចំណាយចរន្ត និងចំណាយវិនិយោគ ដោយថវិកាជាតិតាមរយៈការដាក់ជាវិធានការក្នុងការតាមដានវឌ្ឍនភាព ទាំងការអនុវត្តការងារជារូបវន្ត ការអនុវត្តនីតិវិធីលទ្ធកម្ម និងនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុជាធរមាន ដើម្បីធានាការទូទាត់ថវិកាស្របតាមកម្មវិធីចំណាយ និងជៀសវាងការទូទាត់កំហុគនៅចុងឆ្នាំ,
- ជំរុញក្រសួង ស្ថាប័នប្រគល់សិទ្ធិដល់អង្គភាពថវិកាជាអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការបញ្ជាចំណូល និងប្រតិបត្តិការចំណាយ,
- បន្តពង្រឹងអង្គភាពថវិកានៃក្រសួង ស្ថាប័ន ទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍អនុវត្តថវិកា និងរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្ម ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេល,
- បន្តជំរុញក្រសួង ស្ថាប័ន ក្នុងការកែលម្អចំណុចខ្វះចន្លោះនៅក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពត្រឹមត្រូវ អនុលោមភាព និងប្រសិទ្ធភាព តាមអនុសាសន៍ខាងសវនកម្ម និងអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ,
- បន្តពង្រឹងការធ្វើអធិការកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ និងសវនកម្ម និងលើកកម្ពស់ការចាត់វិធានការរដ្ឋបាល និងវិន័យហិរញ្ញវត្ថុតាមច្បាប់ជាធរមានលើការអនុវត្តថវិកា,
- ជំរុញការដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធ FMIS ស្របតាមផែនការ ជាពិសេសនៅតាមអង្គភាពថវិកាអាណាបកផ្ទេរសិទ្ធិពេញលេញ និងបន្តកិច្ចសហការរវាងអគ្គនាយកដ្ឋាន FMIS នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនឹងក្រសួង ស្ថាប័ន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌរៀបចំនិងក្នុងពេលអនុវត្តប្រព័ន្ធ,
- បន្តពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តថវិកា។

ជារួម, តាមរយៈការដាក់ចេញវិធានការចាំបាច់នានាខាងលើ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនឹងខិតខំធានាឱ្យបានទាំងគោលដៅនៃការជំរុញល្បឿននៃការអនុវត្តចំណាយ ដោយផ្តោតលើការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធិភាពនៃចំណាយ ទាំងលើទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេស និងទិដ្ឋភាពតម្លៃនៃលុយ ស្របតាមនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈជាធរមាន។

៦- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ទោះបីផ្អែកតាមការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០២៥, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងមានកំណើន **៥,០%** ប៉ុន្តែ ហានិភ័យពីកត្តាខាងក្រៅប្រទេស និងក្នុងប្រទេស តម្រូវឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលបន្តត្រៀម-លក្ខណៈឱ្យបានសមស្របក្នុងការបញ្ចៀស និងបន្ធូរបន្ថយសម្ពាធហានិភ័យ និងបញ្ហាប្រឈមនានា ដែលនឹងអាចកើតឡើងជាយថាហេតុ តាមរយៈការដាក់ចេញ និងការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយឆ្លើយតបសមស្រប ទាំងក្នុងផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។ ជាក់ស្តែង, ស្ថានការណ៍ប្រែប្រួលក្នុងទិសដៅ

អវិជ្ជមានជាងការរំពឹងទុកពាក់ព័ន្ធនឹងការបិទខ្ទប់ព្រំដែនគោកកម្ពុជា-ថៃ និងការដាក់អនុវត្តពន្ធគយបដិការរបស់សហរដ្ឋអាម៉េរិក បានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តចំណូលឆ្នាំ ២០២៥ ដែលតាមការប៉ាន់ស្មាន ចំណូលសរុបថវិការដ្ឋអាចនឹងសម្រេចបានប្រមាណ ៩៦,៧% នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០២៥ ក្នុងខណៈដែលចំណាយមានតម្រូវការកាន់តែធំឡើង។

ដូចនេះ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ នឹងបន្តតាមដានជាប្រចាំ ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និងថវិកាឆ្នាំ ២០២៥ ជាថ្មីម្តងទៀត នៅខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២៥ ខាងមុខ។

ទោះបីការអនុវត្តថវិកាក្នុងឆមាសទី ១ កន្លងទៅនេះ នៅជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនក្តី ក៏ប៉ុន្តែដោយមានការគាំទ្រ និងការលើកទឹកចិត្តយ៉ាងពេញទំហឹង និងជាប្រចាំពី **សម្តេចធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ដែលជាអគ្គមេបញ្ជាការតែមួយ នៃការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងស្មារតីនៃការបន្តចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ប្តេជ្ញាចិត្តដោយមិនរាថយក្នុងការពុះពារសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅ និងវិធានការទាំងឡាយដែលបានលើកឡើងខាងលើ។

ដូចនេះ, ថវិកាឆ្នាំ ២០២៥ នៅតែជាឧបករណ៍គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធិភាព ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងរក្សាលំនឹងជីវភាពប្រជាជន ក៏ដូចជាគាំទ្រដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី ១ ឱ្យបានជោគជ័យ។ ជាមួយគ្នានេះ, ការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០២៥ នឹងបន្តយកចិត្តទុកដាក់លើប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការចំណាយ ដើម្បីធានាថា រាល់ចំណាយត្រូវធ្វើឡើងក្នុងថ្លៃសមរម្យ, មានគុណភាពខ្ពស់សមស្របតាមលទ្ធភាព ក្នុងបរិមាណដែលត្រូវការជាក់ស្តែង សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងពេលដែលត្រូវការចាំបាច់; ព្រមទាំងការបន្តខិតខំបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងកម្រិតនៃការកៀរគរចំណូលគ្រប់ប្រភេទ តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការយ៉ាងម៉ឹងម៉ាត់ និងមុតស្រួច ទាំងវិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការគោលនយោបាយ ដែលអាចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការចំណាយ ស្របតាមប្រសិទ្ធនាមនៃថវិកាឆ្នាំ ២០២៥ គឺជា "ថវិកានៃការបោះជំហានទៅមុខយ៉ាងស្វាហាប់ ប្រកបដោយឆន្ទៈមោះមុតនិងការប្តូរប្តេជ្ញក្នុងការឆ្លងកាត់និងជម្នះ លើរាល់បញ្ហាប្រឈមនិងឧបសគ្គផងទាំងពួង ឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅសំខាន់ៗនៃកម្មវិធីនយោបាយនិងយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ-ដំណាក់កាលទី ១ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រោមម្លប់នៃសុខសន្តិភាព ដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយភាពធន់ បរិយាបន្ន និងមានចីរភាព ព្រមទាំងបែងចែកផលនៃកំណើននេះ ប្រកបដោយសមធម៌"។

***** ចប់ *****